

ONİKİŞUBAT BELEDİYESİ

Kahramanmaraş

DENİZ ALTINDA YİRİMİ BİN FERSAH

Jules Verne

İmtiyaz Sahibi

Hanefi Mahçiçek

Genel Yayın Yönetmeni

Serdar Yakar

Kapak İç Düzen

Tayyib Atmaca

Sertifika No: 48044

ISBN: 978-605-71003-3-7

Baskı Tarihi

Temmuz 2022

Baskı-Cilt

Sertifika No: 50361

FA Etiket Ambalaj Ajans Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Malik Ejder Mah. Gazi Mustafa Kemal Bul. No:108/A
Onikişubat /Kahramanmaraş

Jules VERNE

**DENİZ ALTINDA
YİRMİ BİN FERSAH**

**Uyarlama:
Furkan Cem**

ONİKİŞUBAT BELEDİYESİ

Kahramanmaraş

TAKDİM

Değerlerine sahip çıkan ve bu uğurda mücadele eden bizler, “Oku!” emrine muhatap olmuş bir inancın, bir kültürün bireyleriyiz... O nedendir ki medeniyet tarihimizde kitabın apayrı bir yeri vardır. Diğer bir anlamda medeniyetimizin temel taşıdır kitap.

Her bir kitap yeni bir dünyaya açılan pencere, uygarlığın yolunu gösteren ışıktır.

“Kitap limandı benim için” der Cemil Meriç “Bu Ülke”sinde... O liman en güvenilir sığınaktır insanoglu için.

Biz yerel yöneticilere düşen en büyük görev ise bu limanların sayısını artırmak, güzellikleri çoğaltmak ve yeni ufuklar açmaktır gençlere...

İşte tam da bu nedenle göreve geldiğimiz 2014 yılından bu yana siz gelecek nesillerimizin yolunu aydınlatmak için 650.000 kitap basımı gerçekleştirerek binlerce gencimize ışık olmaya çaba gösterdik.

“Kahramanmaraş Bilgiyle Buluşuyor” projemiz ülke genelinde model proje kabul edildi. Bu proje kapsamında 221.500 kitabı öğrencilerimize ulaştırdık ve 2 milyon okuma oranına ulaştık. Bu okuyucularımızdan 72.000 öğrencimiz hiçbir mecburiyeti olmamasına rağmen sınavlara katılarak okuduğu kitapların değerlendirmesini yapmış oldu. Tabii ki okuduklarını en iyi şekilde anlayıp özümseyen öğrencilerimizi çeşitli hediyelerle sevindirmek de bize düştü.

2022-2023 eğitim ve öğretim yılında da devam ettireceğimiz projemiz dâhilinde, 2,5 milyon okuma hedefi belirleyerek 100 bin kitabı daha sizlerle buluşturacak olmanın heyecanı içerisindeyiz.

Her zaman vurguladığımız “Önce Eğitim, Önce İnsan” anlayışımız ile öğrencilerimizin vizyon ve misyon sahibi, hedefi olan ve bu ülke için üreten nesiller haline gelmesini istiyoruz. Kitap okumak insanoğlunun kişisel gelişimine katkı sağlayan en mühim etkenlerden biridir. Toplumumuzda kitap okuyan insanlar çoğaldıkça, kültür ve eğitim seviyesi yükselecektir. Ülkemizde eğitim seviyesi yükselirse farkındalık sahibi, bilinçli ve mutlu insanlarımızın sayısı artacaktır. Okumak; gezmeden, görmeden bilgiye ulaşabileceğimiz en kolay yoldur.

“Toprak sarsılıyor. Hep birden esfel-i sâfiline yuvarlanmak istemiyorsak, gözlerimizi açmalıyız” diyen Cemil Meriç “Kitaplardan değil, kitapsızlıktan korkmalıyız” diyerek bir hakikate daha parmak basıyor.

Daha güçlü, başarılı bir nesil ile güçlü Türkiye olmak için gayret edileceğinden okumaya her zaman öncelik tanınacağından şüphe duymuyor ve canı gönülden başarılar diliyorum.

Sosyal belediyecilik anlayışı içerisinde teknik ve alt yapı hizmetlerinin yanı sıra kültürel etkinliklerde de ismini duyuran belediyemiz kent kimliği ile ilgili yayınladığı kitaplarla da takdir toplamaktadır.

Kent kimliğinin oluşması, yerelden başlayıp ulusala ve dahi evrensele taşınacak bir anlayışın sonucu olacaktır. İşte bu çerçevede yerel konuların işlendiği eserlerin yanı sıra klasikleşmiş eserlerin de okunmak üzere kitaplıklarda yer almasını arzuladık.

Bu vesile ile sevgi ve saygılarımı sunar iyi okumalar dilerim...

Hanefi MAHÇİÇEK
Onikişubat Belediye Başkanı

JULES VERNE

(1828-1905)

DENİZ ALTINDA YİRMİBİN FERSAH

Jules Gabriel Verne, 8 Şubat 1828'de Fransa'nın Nantes kasabasında doğdu. Varlıklı bir ailenin çocuğu olarak çocukluğunu ailesinin çiftliğinde geçirdi. Babası avukat Pierre Verne, Annesi İskoç Sophie Allotte idi.

Verne, hayal gücü geniş bir çocuktü. 9 yaşına geldiğinde kardeşıyle birlikte Saint Donatien Okulu'na kayıt oldu. Yazmaya ilgisi bu dönemde başladı.

Liseyi bitirdikten sonra çalışmak için Paris'e gitti. Burada aile mesleği olan avukatlık için eğitim görmeye başladı. Ancak okuldan çok kendini yazı yazmaya verdi.

Edebiyata merak sardığı ilk yıllarda, tiyatro çevrelerinde bulunmuş, bir tiyatrocunun (Edouard Seveste) sekreterliğini yapmış ve tiyatro eserleri yazıp sahnelemiş ise de bu çalışmalarıyla fazla bir dikkat çekememişti. Aradığını hikâyelerinde de bulamayan Jules Verne bir yandan da coğrafya matematik ve fizik konularında da bilgisini derinleştirmeye çalıştı. Bu süreç içinde bilimsel ve teknik bir yığın sözcük öğrenen Jules Verne, bundan sonra yazacağı eserlerinde toplumun dikkatlerini bilimsel konulara ve bilim dünyasındaki gelişmelere çekmeyi hedef olarak seçti.

1848'de Paris'te çıkan bir dergide "Dünyanın Merkezine Seyahat" adlı hikayesi bölüm bölüm yayınlanmaya başladı.

Bu tarihten itibaren kaleme aldığı edebi eserlerini daha çok bilimsel önseziler üzerine kuran Jules Verne, daha önce hikâyelerinde kısaca ele aldığı bazı konuları

bu dönemde yeniden işlemeye başladı ve ilk olarak kaleme aldığı Balonda Beş Hafta (1862) isimli eserinin el yazmalarını yayımcısına teslim etti. 1863'te basılan bu ilk kitap okur tarafından büyük beğeni kazandı.

Bunun üzerine “Olağanüstü Seyahatler” başlığını taşıyan ve 100'den fazla eseri kapsayan fantastik ama ilmi esaslara dayalı olarak tasarlanmış bir diziyeye başladı. Arz'ın Merkezine Seyahat (1864), Ay'a Seyahat (1865), Kaptan Grant'ın Çocukları (1867-1868), Denizler Altında Yirmibin Fersah (1870), Seksen Günde Devr-i Alem (1873), Esrarlı Ada (1874), İki Yıllık Mektep Tatili (1887), Barsac Misyonu'nun Şaşırtıcı Macerası (1910) gibi eserler bu dizinin en başta gelen eserleri oldu.

Bu eserlerinde Jules Verne, o zamanlar henüz insanoğluna hayal gibi gelen denizaltı, su altında kullanılan oksijen tüpü, televizyon uzay yolculukları gibi şeyleri söz konusu ederek bilim adamlarının ufkunun açılmasına da vesile oldu. Ama daha bu gibi bilimsel keşifler yapılmamışken, Jules Verne'nin gerçeğe çok yakın bir şekilde bu bilimsel gelişmeleri önceden sezmiş olması, sadece hayal gücü ve önsözü ile açıklanamaz. Jules Verne bu konudaki başarılarını, teknik konularda kendini iyi yetiştirmiş ve kurgularını bilimsel hesaplar üzerine oturtmuş olmasına borçludur.

Mesela, hava ve deniz aygıtlarına büyük ilgisi olan Jules Verne, 1862'de Nadar ile birlikte hava ulaşımı araştırma derneğini kurmuş, Ay'a Seyahat isimli eserini, bu dernek içindeki çalışmaları sayesinde ama daha çokta Nadar'ın araştırmalarından esinlenerek kaleme almıştı. Uzay ve gezegenlere olduğu kadar, arz'ın ve

okyanusların derinliklerine de tutku derecesinde ilgi duyan Jules Verne, bu konulardaki eserlerinde öngördüğü buluşlarla da yankı uyandırmıştır.

Sadece geleceğe değil, yaşadığı çağın sorunlarına da yakın ilgi duyan Jules Verne'nin etkisi büyük olmuştur. Eserlerinde öngördüğü buluşların çoğu gerçekleşmiş olmasına rağmen, yaşadığı süre içinde olduğu gibi zamanımızda da en çok okunan yazarlar içerisinde yer almayı başarmıştır. Dünyanın ilk atom denizaltısına, onun kahramanlarından Kaptan Nemo'nun anısına, Nautilus ismi verilmiş Ay'ın yüzeyinde yer alan kraterlerden birisi de bizzat yazarın ismiyle anılmaya başlanmıştır.

Eserlerinde hümanist düşüncenin, pozitivist bir anlayışın ve bilimsel iyimserliğin egemen olduğu Jules Verne, zaman-mekân ilişkileri, etki-tepki sorunları gibi en karmaşık konuları bile sade bir üslupla kaleme almıştır. Açtığı bilimsel roman çığırıyla çağdaş bilimkurgu türünün öncüsü sayılmaktadır.

Furkan CEM

BİRİNCİ BÖLÜM

Tüm dünya ve denizcileri yakından ilgilendiren, unutulmaz garip olayların cereyan ettiği 1866 yılı geride kalmıştı. Birçok gemi bir süredir denizin üzerinde hızla hareket eden, bazen ışık saçan, balinadan çok daha büyük bir cisimle karşılaşılıyordu.

Günlük tutanakların hepsinde ortak olan şey, rastlanılan cismin hareketlerindeki sonsuz hız ve dış görünüşüydü. Bazı denizcilerin bir canavar olarak nitelendirdikleri cismin varlığını birçok bilim adamı ise hiç kabul etmiyordu.

Değişik tahminler atılmaktaydı ortaya. Bazı kimseler bu cismin iki yüz ayak boyunda olduğunu iddia ederken bazıları da inanılmaz ölçüler veriyorlardı. Kabul edilmesi gereken gerçek şuydu ki olay inkâr edilmez bir durum almıştı. 20 Temmuz 1866 da açık denizlerde Governor Higginson'un bilinmeyen bir kayalık sandığı cisme üç gün sonra Cristobal Colan'da rastlayınca cismin varlığı olanca gerçekliği ile ortaya çıkmıştı. Bu olaydan on beş gün sonra "Helvetia" ve "Shannon" gemileri aksi yönde yol alırlarken Atlas okyanusunda aynı cisimle karşılaştılar.

Her iki geminin tuttuğu günlük notlar birleştirildiğinde cismin boyu hakkında ortak bir kanaat belirmişti. Bu ortak kanaate göre bu garip cismin boyu en az yüz altı metre idi.

Bazı ülkeler bu cismin varlığını mizah konusu yaparken bazıları da olayı ciddi bir şekilde ele alma gereği duydu.

“Moravian” gemisi 5 Mart 1867’de günün ilerlemiş saatlerinde sert bir cisime çarpmış, iki yüz otuz yedi yolcusuyla korkulu dakikalar yaşamıştı. Geminin gövdesinin sağlamlığı yolcuların hayatını kurtaran önemli bir etken olmuştu.

Güneş doğmadan kısa bir süre önce meydana gelen kaza nedeniyle nöbetçi süvariler güverteye koşmuşlardı, okyanusun üzerini dikkatli gözlerle taramışlardı. Ortalıkta, uzak görünen bir anafordan başka bir şey yoktu. Yaralı olan gemi zorlukla yoluna devam etmiş ve seferini tamamlayabilmişti.

Aynı yılın 13 Nisan’ında denizin oldukça sakin olduğu güzel bir havada meşhur Cunard şirketine ait “scotia” gemisi de aynı akıbete uğramaktan kendini koruyamamıştı...

Bu olayların meydana geldiği günlerde, Amerika Birleşik Devletleri’nde Nebraska’da bilimsel araştırmalar ile meşgul idim. Paris Doğal Bilimler Müzesi’nde görevli olduğum için Fransız hükümeti tarafından gönderilmiştim. Nebraska’da altı aylık incelemelerim sonunda kıymetli koleksiyonlar elde ederek New York’a vardım. Fransa’ya dönüş günümü beklediğim günlerde Scotia kazası meydana gelmişti.

Günüm konusu olan bu olayı adım adım izliyordum. Olayla ilgili gazete haberlerini de dikkatle takip ediyordum. Bu nedeni bilinmez olay merakımı uyandırmıştı. Olay üzerinde tahminlerde bulunmak çok güçtü doğrusu.

Hayali geniş bazı insanlar “yüzen ada”dan veya “ele

geçmeyen kayalıktan” bahsediyordu. Bu iddialar bana deli saçması gibi gelmişti. Kayalık veya ada nasıl olur da bu kadar hızlı hareket edebilirdi? Dolayısıyla bu iddialar kimseyi tatmin etmedi.

Üzerinde tartışılabilir iki iddia kalmıştı geride. Birinci iddia; gemilere büyük ve korkunç kuvvete sahip bir canavarın saldırıyor olması, ikincisi ise güçlü makinelerle donatılmış bir “denizaltı” gemisinin varlığı idi.

Yine de ikinci iddianın gerçek olması mümkün değilmiş gibi görünüyordu. Denizin altında bir gemiyi hareket ettirmek günün şartlarında mümkün müydü? Böyle bir gemi yapılmış olsa bile nerede ve ne şekilde inşa edilmiş olabilirdi?

Böylesine bir işi ancak büyük ve güçlü bir devlet başarabilirdi. Bununla birlikte diğer ülkelerin casusu örgütlerinden gizleyerek böyle büyük bir projenin gerçekleştirilmesi de mümkün değildi. Bu iddia biran için kabul edilse bile binlerce suçsuz insana saldırmak nasıl mümkün olabilirdi? Bütün ülkeler bu konuda inandırıcı açıklamalar yapmışlardı. Görünen o idi ki denizaltı varsayımı da ortadan kalkmak zorundaydı. Bu kez herkes birinci iddiaya dört elle sarılmak zorunda kalmıştı. Basında da “deniz canavarı”nın varlığından söz eden makaleler boy gösteriyordu.

New York’da olay hakkındaki görüşlerimi öğrenmek için bana da geldiler. Fransa da iken yayınladığım iki ciltlik “Denizlerin Dibindeki Esrar” adlı eserimden dolayı olsa gerek gözler bana dikilmiş, ne söyleyeceğim merakla bekleniyordu. Konu hakkındaki görüşlerimi bir gazetede neşrettim. “Müthiş güçte bir deniz hayvanının

varlığını kabul etmemiz gerek” diyordum. Birçok gazete ve dergi bu meçhul canavara karşı mücadele kampanyası başlattılar.

Konunun ehemmiyeti üzerine hükümette bazı girişimlerde bulundu. En hızlı gemilerden biri olan “Abraham Lincoln”e canavarı yok etme görevi verildi. Kısa bir süre sonra Abraham Lincoln limandan ayrılmadan üç saat önce şu mektubu aldım:

Sayın Profesör,

Eğer Abraham Lincoln’ün çıktığı sefere katılmak isterseniz, bizi çok sevindirirsiniz. Sizin bilgilerinize ihtiyacımız var. Kaptan Ferragut yolculuk boyunca rahat edeceğiniz bir kamara ayırmıştır. En derin saygılarımızla.

J.B.HOBSON

Doğrusu bu meçhul canavarı izlemek ve yakalamak aklımın ucundan bile geçmemiştir. Yorucu bir seyahatten yeni dönmüştüm. Dinlenmem gerekirdi. Fakat canavarın peşinden gitmekte cazip bir teklifti doğrusu. Hiç düşünmeden:

-Conseil! diye bağırdım.

Conseil, peşimden ayrılmayan sadık uşağım idi. Aslen Belçikalı olan bu genç, bir dediğimi iki ettirmeyen, eli her işe yatkın becerikli biri idi.

Sabırsız bir şekilde bir kez daha:

Üçüncü kez bağırmanın ardından sakın adımlarla içeri giren Conseil:

-Beyefendi beni mi çağırıyor? diye sordu.

-Evet... Seyahate çıkıyoruz, herşey hazır olmalı...

Conseil'e genellikle benimle gelip gelmeyeceğini sormazdım. Yalnız bu kez durum farklı idi.

-Biliyor musun Conseil, canavarın peşine gideceğiz. Tehlikeli bir yolculuk bu. İstersen gelmeyebilirsin, dedim.

Conseil:

-Mösyö ne yaparsa ben de onu yaparım diye cevap verdi.

-Çok iyi düşünmen gerekir bu öteki yolculuklarımıza benzemez.

Söylediklerim Conseil'i etkilemedi. Birlikte gelmeye kararlı idi. Bir çeyrek saat sonra bavullarımız hazırды. Kolleksiyonları otele bırakmıştık.

Bir arabaya atlayıp zaman kaybetmeden rıhtıma gittik. Abraham Lincoln'ün güvertesine çıktığımızda bavullarımızı da geminin güvertesine taşımışlardı. Kaptan Ferragut elini uzatırken:

-Mösyö Pierre Aronnax mı? diye sordu.

-Evet efendim ta kendisi... Kaptan Ferragut mu?

-Evet...

Abraham Lincoln'ün hazırlanmasında hiç birşey esirgenmemişti. Gerekli her şey yapılmış, geminin hızını artırıcı ilavelerde bulunulmuştu.

Conseil bavullarımızı yerleştirmekle uğraşırken, rıh-

tımdan ayrılışı seyretmek için güverteye çıktım.

Gemi rıhtımdan ayrılırken saatler üçü göstermekteydi. Bizi büyük bir maceranın beklediğini o an nereden bilebilirdik...

Kaptan Ferragut mükemmel bir denizciydi ve bir canavarın varlığına inanıyordu. Düşündüğü tek şey ise yeryüzünü bu korkunç yaratıktan kurtarmaktı. Bütün subaylar da aynı görüşte idiler. Herkeste bir telaş ve heyecan izleniyordu.

Doğrusu benim de, onlardan geri kalır yanımdı yoktu. İçimizde sadece Conseil, sakin hareketleriyle bu genel heyecanın dışında görünüyordu.

Canavarı yakalayabilmek için her türlü silah temin edilmişti. Elle fırlatılan zıpkından tutun da, ağızdan dolma tüfekte atılan dikenli oklara kadar her şey gemide mevcuttu.

Ned Land, Kanadalı idi ve zıpkın atmada üzerine hiç kimse yoktu. Usta, soğukkanlı ve kurnazdı. Aşağı yukarı kırk yaşlarında olan Ned Land, uzun boylu, sağlam yapılı, ağırbaşlı bir adamdı. Gün geçtikçe Ned Land'la olan muhabbetimiz arttı. Onun başından geçen, akla durgunluk veren serüvenleri dinlemek hoşuma gidiyordu. Ned Land genel kanaatin tersine olarak bir canavarın varlığına inanmıyordu. Üç haftadır yolda idik, bir konuşma arasında konuyu açtım.

-Nasıl oluyor da izlediğimiz canavarın varlığına inanmıyorsun? Bu inanmayışının akılcı nedenleri var mı? diye Ned Land'a sordum.

Yüzüme bir süre dikkatli dikkatli baktı ve:

-Kendime göre birtakım nedenlerim var mösyö Aronax dedi.

-Fakat sizin gibi eski bir balina avcısının dev yapılı canavarlara inanması gerekmez mi? diye tekrar sordum.

Ned Land sakın bir sesle:

-İşte yanılığınız da bu, dedi. Bugüne dek balina cinsinden birçok hayvanı izledim birçoklarını öldürdüm. Fakat bunlar ne kadar güçlü olursa olsunlar ne kuyrukları ile ne de dişleri ile bir geminin demir gövdesini delemeyebilirler.

-Fakat Ned, burunlarının sert kısımlarıyla gemileri bir baştan öteki başa delen balıkların olmadıklarını söyleyemezsiniz sanırım.

-Bu söyledikleriniz belki ahşap gemiler için geçerli olabilir.

-Ama Ned...

-Hayır, sayın profesör hayır. Her istediğinizi söyleyin, fakat bunu asla. Ama dev yapılı bir ahtapot, belki de...

-Ben de bir ahtapotun bu işi yapabileceğine inanmam. Ahtapotlar tamamen yumuşak etten yaratılmışlardır. Boyu ne kadar büyük olursa olsun vücudunda iskelet olmadığı için bir gemiye hiçbir şekilde zarar veremez.

Ned Land, alaycı bir tavırla:

-Şu hâlde sayın doğal bilimler profesörü, hala memeli balıklar sınıfından bir canavarın varlığına inanıyorsunuz, öyle mi?

-Evet Ned, olayların gelişimi böyle bir canavarın varlığını ispatlıyor.

Bu kesin cevabım üzerine Ned Land sustu ve gözlerini denizin köpüren dalgalarına dikerek derin düşüncelere dalıp gitti.

Abraham Lincoln yoluna devam ediyordu. 3 Temmuz'da Magellan Boğazı civarında idik. Horn Burnu'ndan geçerek 7 Temmuz da Büyük Okyanus'a girdik. Gözler ve dürbünler gece ve gündüz devamlı denizin yüzeyini tarıyordu. Ekseriya uzaklarda görünen bir balinanın kara sırtı bütün gemiyi heyecanlandırıyor, subaylar ve gemiciler güverteye koşuyor, gemi rotasını o yöne çeviriyordu.

Tüm bu heyecanlı dakikaları soğukkanlı ve ilgisizce izleyen tek kişi Ned Land'dı. Nöbet sırası hariç, denize bile bakmıyordu. Bu ilgisizliğin nedenini sorduğumda, sakın bir sesle:

-Boş verin, mösyö Aronnax, böyle bir canavar varsa bile ona rastlama şansımız nedir? Kendinizi boşuna yoruyorsunuz...

Ned Land'a ne cevap vereceğimi bilemiyordum. Sözlerinde haklı idi Saman içinde iğne arıyorduk. Aslında yapacak başka şey de yoktu.

20 Temmuz'da yönümüzü batıya çevirdik. Kaptan, canavarın derin sularda aranması taraftarıydı. Zaman geçtikçe genel bir sinirlilik göze çarpmaya başladı.

Her günü bir yüzyıl gibi geçen 3 ayın sonunda sınırlar doruk noktaya çıkmıştı. Abraham Lincoln, Büyük ok-

yanusta Japonya'dan Amerika sahillerine kadar dolaştı, denizlerde gözden geçirilmedik bir karış su bırakmadı ve hiçbir sonuç elde edemedi.

Heyecan sönmüş umutlar kırılmıştı. Herkeste bir yılgınlık vardı ve geriye dönülmesi isteniyordu. Kaptan gemicilerden üç günlük bir süre daha istedi şayet bu üç gün içinde de canavara rastlanmazsa gemi geri dönecekti.

Okyanus tekrar büyük bir dikkatle gözden geçirilmeye başlandı.

Bu üç günlük süre içerisinde canavarın dikkatini çekmek ve ortaya çıkmasını sağlamak için akla gelen her yola başvuruldu. Fakat nafile... Üçüncü günün bitimine birkaç saatlik bir zaman kalmıştı. Geminin burnunda, sancak küpeştesine dayanmış denizi seyrediyordum. Ölgün dalgalar, geminin gövdesine hafif hafif çarpıyordu. Conseil yanımda durmuş önüne bakarken subaylar gece dürbünleriyle karanlığı delmeye çalışıyorlardı.

Gemideki sessizliği Ned Land'ın gür sesi bozdu.

-Hey! Sözüne ettiğiniz şu şey ilerimizde duruyor!... Kaptan derhal geminin durdurulmasını emretmişti.

Ay kalın bulutların arasına gizlenmiş olduğundan bir şey görünmüyordu. Kalbim yerinden fırlayacakmış gibi çarpmaya başlamıştı. Ned Land'ın parmağı ile gösterdiği yerdeki karaltıyı biz de görmüştük.

Abraham Lincoln'den yaklaşık dört yüz metre ilerde, arka iskele yönünde denizin yüzeyi, alttan aydınlatılmış gibiydi. Canavar suyun yüzünden birkaç metre aşağıda hareketsiz duruyordu ve etrafa ışık saçıyordu.

Subaylardan birisi:

-Bunun aradığımız canavarla ilgisinin olduğunu sanmam. Ay ışığının yansımasından başka bir şey değil bu.

Kesin bir ifade ile:

-Yanılıyorsunuz. Bu ışığın kaynağı ayışığı olamaz. Bakın bakın. Kımıldamaya başladı, ileri geri hareket ediyor!... Dikkat üzerimize doğru saldırıyor!...

Büyük bir gürültü koptu. Kaptan:

Abraham Lincoln hızla canavardan uzaklaşıyordu. Fakat o bizim iki misli hızımızla peşimizden geliyordu. Heyecandan nefes nefese kalmış, olduğumuz yerde kaskatı kesilmiştik. Meçhul canavar sanki bizimle alay ediyor, saatte ondört mil hızla seyreden gemimizin etrafında dolaşıp duruyordu. Bir ara arkasında ışıktan bir iz bırakarak iki üç mil uzağa gitti. Kaçtığını sandığımız bir sırada, korkunç bir hızla üzerimize geldiğini, altmış metre ilerimizde durduğunu ve ışık vermez olduğunu gördük. Sonra geminin öteki tarafında görünür verdi. Kaptanın hareketlerine de şaşmıyor değilim. Saldırmamız gerekirken kaçmayı yeğliyordu. Bunun nedenini sordüğümde Kaptan Farragut ağırbaşlılıkla:

-Mösyö Aronnax, nasıl bir canavarla karşı karşıya olduğumuzu bilmiyoruz. Gemiyi tehlikeye atmak istemem. Günün ağarmasını bekleyeceğiz, dedi.

Kaçmanın mümkün olmadığı anlaşılıyordu. Buhar basıncı düşürülerek ufak manevralarla zaman geçiriliyor. Meçhul canavar da kendini dalgalara bırakmış hareketsiz duruyordu. Gece yarısına doğru aniden gözden

kayboldu. Sabahın alacakaranlığında Kaptan ve Ned Land'la denizin yüzeyini araştırırken kuvvetli bir ıslık sesi duyuldu.

Kaptan, Ned Land'a dönerek:

-Balinaların su fışkırttıkları zaman çıkardıkları sese benziyordu değil mi?

-Evet efendim, aynısıydı.

Gün ağarmaya başladığında ortalığı bir sis kapladı.

Saat sekize doğru sis yavaş yavaş dağılmaya başlamıştı.

Arka iskeleden Ned Land'ın haykırışı duyuldu.

-Aradığınız şey bu tarafta!...

Bütün gözler o yana döndü. Gemiden bir buçuk mil uzakta, suyun bir metre üstünde canavarın uzun, siyah gövdesi kıpırdamadan duruyordu. Gemi yavaş yavaş ona yaklaştı. Hesabıma göre boyu en az yüzelli metre idi. Fakat gövdesinin kalınlığını tahmin etmek mümkün değildi.

Tüm mürettebat kumandanın emrini bekler durumdandı. Kumandan çarkçıyı çağırarak:

-Buhar basıncı ne durumda? diye sordu.

-Çok iyi efendim.

-Öyleyse ocakları sonuna kadar yakın. Buhar basıncı en yüksek dereceye çıksın.

Saldırı vakti gelmişti demek. Kazanların ateşlenme-

siyle birlikte güverte titremeye başlamıştı.

Abraham Lincoln tüm hızıyla canavarın üzerine saldıyordu. Korkunç canavar, aradaki uzaklık yüz metre kalıncaya kadar yerinden kıpırdamadı. Sonra aradaki uzaklığı koruyarak kaçmaya başladı.

Gemiyle canavarın arasındaki uzaklık hiç değişmeden kovalamaca yaklaşık kırk beş dakika sürdü. Canavarı yakalamanın imkânsız olduğu anlaşılıyordu.

Kaptan öfkeyle sakalını çekiştirirken:

-Ned Land! diye bağırdı.

Kanadalı zıpkıncı anında kaptanın karşısındaydı.

Kaptan:

-Denize bir filika indirmemi istiyor musun?

Zıpkıncı başını sallayarak:

-Hayır efendim! Bu canavarı ancak kendi isterse yakalayabiliriz.

Peki sence ne yapmamız lazım?

-Eğer mümkünse geminin hızını yükseltin. Ben de zıpkınım ile fırsat kollayacağım.

Kaptan kısa bir an düşündükten sonra:

-Haklısın dedi.

Sonra çarkçıya seslenerek:

-Buhar basıncını yükseltin diye emir verdi.

Hızımız on sekiz buçuk mile ulaşmıştı. Yarış aynı hızla devam ediyordu. Öfkeden delirecek bir duruma gelmiştik. Kaptan çarkçıyı tekrar çağırarak:

-Buhar basıncı en son sınırında mı? diye sordu.

-Evet efendim.

-Altı buçuk atmosferde.

-On atmosfere yükleyiniz!

Yanımda bulunan Conseil'e:

-Biliyor musun havaya uçmak üzereyiz, hayat bu kadar! dedim.

Gerçekten de kaptan tehlikeli bir oyun oynuyordu. Ocaklara yeniden kömür atıldı, yelken direkleri ta diplerine kadar zangır zangır titriyordu. Kaptan bu kez dümenciye:

-Hızımız ne kadar? diye sordu.

-On dokuz milden biraz fazla efendim.

-O halde durmayın ocakları daha da canlandırın...

Vakit öğleyi bulmuş fakat durumumuzda bir değişiklik olmamıştı. Kaptan başka yöntemlere başvurmak zorundaydı. Topun başında duran adamlarına:

-Haydi! Vakit tamam, top başına diye bağırdı.

Top derhal dolduruldu ve canavara yöneltildi. Atılan mermiler yarım mil ilerimizdeki canavara çarpıyor fakat üzerinde sekerek suya gömülüyordu.

Öfkeden deliren yaşlı topçu:

-Olacak şey değil, sanki üzeri zırhla kaplı diye homurdanırken kaptan da bağırıp çağırmaya, öfkeden titremeye başlamıştı.

Topla da bir şey başarılammıştı. Kaptan bana dönerek:

-Gemi havaya uçuncaya kadar aynı hızla bu canavarı izleyeceğim dedi.

-Haklısınız. Nasıl olsa sonunda yorulup duracaktır diye cevap verdim. İçimden de ölmek, öldürmek bu kadar kolay mı? diye düşündüm.

Fakat aradan saatler geçmiş, canavarda hiçbir yorgunluk alameti belirmemişti. Hava tekrar kararmıştı. Onu tekrar göremeyeceğimizi düşünmeye başlamıştım ki, gece saat on elli de üç mil uzağımızda tekrar göründü. Gemimiz yavaş yavaş canavara yaklaşıyordu. Aradaki mesafe 300 metre kala makinelerimiz stop etti. Herkes nefesini yutmuş, heyecanla bekliyordu.

Gemimiz yelkenlerle biraz daha yaklaştı. On metre yakınına kadar sokulmuştuk. Ned Land zıpkınına havaya kaldırmış atışa hazırlanıyordu. En uygun zamanı kollayan Ned, tüm gücüyle zıpkını savurdu. Tok bir ses duyuldu.

Bu iki sert cismin birbirine çarpmasından çıkan madeni bir sestti. Canavarın fıskırttığı kocaman iki su sütunu güvertiyi kaplamıştı. Neye uğradığımızı anlamaya çabalarken, geminin gövdesi kuvvetle sarsıldı ve kendimizi buz gibi suyun içinde bulduk.

Kendimi aniden suyun içinde bulmam nedeniyle sersemlemiş olmama rağmen kendimi kaybetmemiştim. Bir iki ayak darbesiyle suyun yüzüne çıktığımda ilk yaptığım iş gemiyi araştırmak oldu. Etraf koyu karanlıktı. Geminin doğuya doğru uzaklaşmakta olduğunu gördüğümde mahvolduğumu anladım. Umutsuz kulaçlarla gemiye doğru yüzerken bir taraftan da “imdat!.. imdat!..” diye bağırmakta idim. Başka şey yapamazdım, ölümle burun buruna gelmiştim.

Yüzmeme engel olan giysilerim üzerimde gittikçe ağırlaşıyordu. Yavaş yavaş dibe doğru çökmekte olduğumu fark ediyordum. Son bir gayretle “imdat!..” diye bağırdım Ağzım suyla dolmuş, çırpınmaya başlamıştım.

Birden kuvvetli bir elin beni yakaladığını, suyun yüzüne çıkardığını hissettim.

-Mösyö, omuzuma tutunursan yüzebilirsin...

Can havliyle, ona yapıştım. Bir de ne göreyim sadık Conseil değil mi?

-Sen ha dedim. Sen burada...

Sakin bir sesle:

-Mösyönün emirlerini yerine getirmek için her zaman ki gibi yanınıza dayım Efendim.

-Demek ki o sarsıntı ile sen de denize düştün öyle mi?

-Hayır efendim. Görevimin yanınızda bulunmak olduğunu bildiğim için, sizi izledim.

-Sadakatin bu kadarına pes doğrusu.

Sordum:

-Peki gemi ne oldu?

-Gemiden umudunuzu kesseniz daha iyi olur efendim.

-Belki de hakkınız var. Bununla birlikte önümüzde birkaç saatlik zaman var. Bu süre içinde pek çok şey yapılabilir.

Biraz da olsa cesaretim yerine gelmişti. Daha kuvvetle yüzmeye başladım. Durumumuz pek parlak değildi. Ne kadar dayanabileceğimiz meçhuldü...

Vakit ilerlerken gücüm de kesilmeye başladı. Conseil elinden geldiğince bana yardım etmeye çalışıyordu. Bitkin bir sesle:

-Bırak beni!... Kendini kurtarmaya çalış dedim.

-Mösyöyü bırakmak mı? Asla!

Bulutların arasından sıyrılan ay etrafı iyice aydınlatmıştı. Bizden beş mil uzakta siyah bir külçe şeklinde görünen gemiye ulaşmamız mümkün değildi. Bir ses duyar gibi oldum, Conseil de duymuş olacak ki imdat imdat diye bağırdı bu kez ses daha yakınımdan gelmişti. Sese doğru yüzerken sesimin gittikçe tükendiğini fark ediyordum. Neredeyse bayılmak üzereydim ki vücuduma sert bir cismin çarptığını hissettim. Hemen tutunmaya çalıştım kendimden geçmişim.

Kısa bir süre sonra gözlerimi aralayarak:

-Conseil! diye mırıldandım.

-Mösyö, beni mi çağırdı?

Conseil'in yanında ikinci bir baş üzerime doğru eğilmişti. Hayretle:

-Ned dedim.

-Ta kendisi efendim! diye cevap verdi.

-Sizde mi denize düştünüz?

-Evet efendim. Fakat ben biraz şanslı idim. Düşer düşmez kendimi yüzen bir adanın üzerinde buldum.

-Bir ada mı?

-Evet. Daha doğrusu canavarımızın üzerinde ve zıpkınımın niçin etki yapmadığını da anladım.

-.....?

-Çünkü... çünkü bay profesör, canavarımızın her tarafı çelik levhalarla kaplı.

Ayağa kalkarak üzerinde durduğumuz yeri yokladım. Gerçekten de çelik bir gövdenin üzerinde idik. Bu insan eliyle yapılmış bir tür denizaltı idi. Ned Land'a:

-Bunu çalıştıran bir makine ve makineyi de çalıştıran bir mürettebatın olması gerek dedim.

-Kesinlikle efendim.

-İleri doğru hareket yapan denizaltının arka tarafında deniz köpürmeye başlamıştı. Dikkatle bakınca gemiyi hareket ettiren şeyin bir pervane olduğunu anladım. De-

nize yuvarlanmamak için sıkıca tutunduk. Ned Land:

-Suyun üzerinde olduğu sürece şanslıyız. Fakat suya dalacak olursa yandık.

Sabaha doğru geminin hızı yükselmiş, üzerinde tutunabilmemiz güçlenmişti. Günün ilk ışıkları belirdi. Etrafı kalın bir sis tabakası kaplamıştı. Denizaltı ağır ağır sulara gömülmeye başladığında tüylerimiz diken diken oldu Ned Land geminin çelik gövdesini tekmelerken:

-Hey bizi duyuyor musunuz? diye bağıyordu.

Pervanenin kulakları sağır eden gürültüsü arasında Ned'in bağırtısı kaybolup gidiyordu. İçerden boğuk bir kilit sesi duyuldu. Çelik levhalardan birisi havaya kalkmış ve bir adam başı belirmişti. Bizi gören adam garip bir şekilde bağırdı ve gözden kayboldu.

Birkaç saniye içinde, yüzleri maskeli sekiz adam etrafımızı sarmış ve bizi sürüklercesine içeri çekmişlerdi.

Doğrusu neye uğradığımızı anlayamamıştık. Korkudan sırtımın soğuk soğuk ürperdiğini hissediyordum. Koyu bir karanlığın içinde idik. Çıplak ayaklarımın demir bir merdivene değdiğini hissediyordum. Conseil ve Ned Land'ı da aynı biçimde sürüklüyorlardı. Merdivenin bitiminde bir kapı açıldı ve arkamızdan gürültüyle yeniden kapandı. Şaşkınlıktan dilimiz tutulmuştu.

Körler gibi ellerimi ileriye doğru uzatıp yürümeye çalıştım. Birkaç adım atmıştım ki demir bir duvarla burun buruna geldim. Geriye doğru döndüğümde ise tahta bir masaya elim çarptı.

EndiŒe ve can sıkıntısı ile bekliyorduk. İnsanın ölümünden ölüme koŒması acaip. Yarım saat kadar sonra hücrenin içi aydınlanıverdi. Gözlerimiz ani ışıkla kamaŒmıştı.

Yavaş yavaş gözlerimizi aralayarak etrafı kolaçan ettik. Tavandan sarkan yarım küre Œeklindeki avize içeriyi aydınlatıyordu. Bıçağı elinde bekleyen Ned Land:

-Nihayet etrafımızı görebildik, dedi.

Hücremiz boşuna aydınlatılmış olamazdı. Birazdan ziyaretimize geleceklere emindim. Bir anahtar sesi ile yanılmadığımı anladım. Açılan kapıda iki adam belirmişti.

Adamların ayaklarında fok derisinden çizmeler vardı. Uzun boylu olanı bizi dikkatle gözden geçirip arkadaşına bilmediğim bir lisanla bir Œeyler söyledi. Başını sallamakla yetinen adam soru dolu bakışlarını yüzüme çevirmişti.

Beni sorguya çekmek istediğı anlaşılıyordu.

Fransızca olarak, başımızdan geöen olayı anlattım. Fakat adamların yüz ifadelerinden hiçbir Œey anlamadıklarını sezdim.

Bu kez Ned Land aynı Œeyleri İngilizce olarak tekrarladı. Fakat yararı olmamıştı. Adamlar çıkıp gittiler. Ne kadar zaman geöti bilmiyorum, Kapı tekrar açıldı. İöeri tek bir kiŒi girdi elinde garip garip elbiseler vardı. Yine de üzerimizdeki ıslak elbiselerden iyiydi. Getirilen elbiseleri giyindik. Biz giyinmekle meŒgulken aynı adam dıŒarı çıkmış üç kiŒilik yemek getirip masaya bırakmıştı.

Cinsini tespit edemediğimiz yemeklerin lezzetine söz söyleyemedik. Servis muhteşemdi. Tüm tabak, kaşık, çatal ve bıçakların üzerinde şu kelimeler yazılıydı: “MOBİLİS IN MOBİLİ” hareket eden şeyin içindeki hareket anlamına gelen bu kelimenin yanında birde n harfi vardı. “n” harfinin ne anlama geldiğini anlayamadım. Ned ve Conseil’in aldıkları yoktu. Onlar karınlarını doyurmaya bakıyorlardı. Ben de onlara katılmak zorundaydım. Yemekten sonra geceki yorgunluğun etkisiyle iki arkadaşım bir köşede uyuyakalmışlardı. Oysa benim kafamda sorular cirit atıyordu. Neredeydik? Nereye gidiyorduk? Kimdi bu adamlar? Ve daha nice cevap bekleyen sorular... yavaş yavaş gözlerimin kapandığını hissediyordum.

Tüm yorgunluğumuzu alan uzunca bir uykudan ilk olarak ben uyandım. Arkadaşlarım ise bir külçe halinde yatmakta idiler. Bulduğumuz yeri dikkatle incelemeye başladım. Zorlukla nefes alabildiğimi fark edince tüyletim diken diken oldu. Hücrenin havasının acele değiştirilmesi gerekiyordu. Aksi halde zehirlenerek ölebilirdik.

Ben bunları düşünmekte iken içeriye temiz ve serin bir hava doldu. Bu temiz hava kendime gelmemi sağlamıştı. Bu arada Ned ve Conseil’de uyanmışlar gözlerini ovuşturuyorlardı. Conseil bana dönerek:

-Mösyö, buradan kurtulma ümidimiz var mı? diye sordu.

-Doğruyu söylemek gerekirse tahminde bulunmak güç. Olaylar bizi önemli bir sırrın sahibi yaptı. Bu sırrın duyulmasını önlemek için tedbir alacaklardır.

-Belki de bizi mürettebata katarlar.

-Bekliyeceğiz.

Ned Land sinirli bir sesle:

-Ben sizin gibi düşünmüyorum. Buradan kurtulmak için bir şeyler yapmamız gerek.

Gülerek:

-Denizin altındaki bir hapisaneden mi? diye sordum.

Şimdiden bunları tartışmanın yararı yoktu. Kendi dünyamızda planlar kuruyorduk. Böylece aradan saatler geçti. Ned Land umutsuzluğun verdiği sinirlilik haliyle tekrar bağırap çağırmaya başlamıştı ki kapının sürgününün çekildiği duyuldu. Engel olmaya fırsat kalmadan Ned Land içeri giren denizcinin üzerine saldırıverdi. Neye uğradığını şaşırarak denizci kendini savunamıyor, çırpınıp duruyordu. Conseil ile birlikte altta çırpınan adamı kurtarmaya çalıştığımız bir sırada Fransızca olarak:

-Sakin olun, Land usta! Siz de bay profesör, lütfen beni bir dakika dinler misiniz?

Şaşkınlıktan olduğumuz yerde kalakalmıştık.

Ned Land adamın üzerinden kalkmıştı. Şaşkınlıkla içeri giren ikinci adama bakıyorduk. Konuşmasından geminin kaptanı olduğu anlaşılan ve bizi dikkatle süzen adam:

-Baylar, dedi. Çok iyi Fransızca, İngilizce, Almanca ve latince konuşabilirim. İlk önce sizi tanımak ve düşünmek için zaman kazanmak istedim. İki kez ayrı ayrı an-

lattığınız olaylar kimliğiniz hakkında bilgi sahibi olmamı sağladı. Şu an sizin kim olduğunuzu biliyorum.

Kaptanın milliyeti ne olursa olsun hatasız bir Fransızca konuşuyordu devam etti:

-Kimliğinizi öğrendikten sonra hakkınızda karar vermek için epey düşünmem gerekti.

En büyük şanssızlığınız, insanlarla tüm bağını koparmış bir adamla karşılaşmış olmanızdır. Buraya gelmekle huzurumu kaçırdınız.

-İstemeyerek diye cevap verdim.

Kaptan sinirli bir sesle:

-Nasıl istemeyerek geldiğinizi iddia edebilirsiniz?

-Kaptan, Amerika ve Avrupa'da, ortalığı nasıl birbirine kattığınızdan haberiniz olmadığını görüyorum. Sırrını yalnızca kendinizin bildiği fakat bizim için meçhul olan bu olayların sebebini araştırdığımız için de bizi suçlayamazsınız sanırım.

Dudaklarında alaylı bir gülümseme yayıldı.

-Bir bilim adamının savaş gemisi ile araştırma yaptığı-
nı da ilk kez görüyorum doğrusu. Her neyse isteseydim
sizi içeri almaz, denizin derinliklerine dalıp gidebilirdim.

-Bu söylediğinizi ancak ilkel bir insan yapabilir?

-Güldürmeyin beni profesör. Evet sizin anladığınız
manada uygar bir insan değilim. Tüm dünyayla ilişkimi
kesmiş durumdayım. Artık yasalarınız beni bağlamaz.

Gözlerinde öfke ve nefret okunuyordu. Kelimenin tam anlamıyla bağımsızlığını ilan eden bu adamın geçmişinde büyük bir sır gizli olmalıydı. O kaldığı yerden sözlerine devam etti:

-Hakkınızda çok düşündüm. Sonunda sizlerin burada kalmasına müsaade etmeye karar verdim. Yalnız tek bir şartım var, buradaki kararlarıma uyma konusunda bana söz vereceksiniz. Bunun yanında tamamen serbest olacaksınız. Yalnız bazı durumlarda odanızdan çıkmamanızı isteyebilirim. Bu da ancak bir iki saat sürer. Bu şartı kabul ediyor musunuz?

-Kabul ediyoruz zaten seçme hakkımız yok, yalnız tek bir sorum var.

-Buyurun dinliyorum.

-Gemide serbestçe dolaşabileceğimizi söylediniz, bununla neyi kastettiğinizi nereye kadar serbest olduğumuzu öğrenebilir miyiz?

-Bazı seyrek durumlar dışında, istediğiniz yere girip çıkabilir, istediğiniz şeyleri inceleyebilirsiniz. Bizim sahip olduğumuz tüm haklara sahip olacaksınız.

-Konuşmanızdan anlıyorum ki hayatımızın sonuna kadar burada kalmaya mahkûmuz.

-Evet.

Hepimiz şaşırmiştık.

Ned Land öfkeli bir ifade ile:

-Olmaz böyle şey. Elime geçen ilk fırsatta bu demir

yığınınından kaçmaya çalışacağım. Profesörün verdiği söze katılmıyorum diye araya girdi.

Kaptan soğuk bir ifade ile:

-Sizden söz vermenizi istemedim Land usta! Dedi.

Bende soğukkanlılığımı kaybetmiştim.

-Buna düpedüz vahşet derler diye itiraz ettim.

Kaptan:

-Hayır, buna yalnızca bağışlayıcılık denir! Hepiniz savaş esirisiniz! Bir işaretle sizi denizin dibine gönderebileceğim halde yanımda alıkoyuyorum! Tüm hayatım ve yaşama amacım olan sırrı öğrendiniz. Bu sırrı yeryüzündeki zalim, vahşi insanlara ifşa etmenize müsaade etmeyeceğim.

Bu sözler karşısında verilecek hiçbir cevap yoktu. Kaptan da biraz sakinleşmiş olarak sözlerine devam etti.

-Sizi tanıyorum mösyö Aronnax, durumunuzdan yakınmamanız gerektiğini zamanla göreceksiniz. Şunu söyleyeyim kütüphanemin başköşesinde sizin yazdığınız “Denizlerin Esrarı” vardır. Bu eseri dikkatle birkaç kez okudum. Bilgilerin büyük çoğunluğu yetersiz geldi bana. Gemimle birlikte yapacağınız seyahatte nefis manzaralar görecek, düşler ülkesinde seyahat edeceksiniz. Eksiklerinizi bu seyahat esnasında giderme imkânınız olacak.

Doğrusu bu sözler üzerimde olumlu bir etki yapmıştı. Kaptan beni en zayıf yanımdan yakalamıştı. Söz konusu bilimsel araştırmalar için özgürlüğümü seve seve

verebilirdim.

-Kaptan, insanlıkla ilişkinizi kesmiş olmanıza karşın insancıl duygulardan uzaklaşmış olduğunuzu görüyorum. Kendi payıma bilimsel incelemeler uğruna özgürlüğümünden vazgeçebilirim.

Bu sözlerim kaptanda hiçbir tesir yapmamıştı. Odaya çıkmak üzereyken tekrar bir soru yönelttim:

-Size nasıl hitap etmemiz gerekiyor?

-Siz ve arkadaşlarınız için ben kaptan Nemo'yum. İçinde bulunduğumuz geminin adı ise Nautilus.

Kaptan Nemo, koridora seslendi, gelen adama anlamadığımız bir lisanla bir şeyler söyledikten sonra Ned Land'a ve Conseil'e dönerek:

-Kamaranızda yemekleriniz hazır, bu adamı izleyin dedi.

Bu kez bana dönen Kaptan Nemo:

-Biz de yemeğimizi yiyebiliriz mösyö Aronnax, şöyle buyurun.

Kaptan Nemo'yu izledim. Bir koridoru geçtikten sonra muhteşem bir salona girdik. Tavandan dökülen ışıkla, salon göz kamaştırıcı görünüyordu. Salonun ortasında bir masa vardı ve üzeri türlü yiyeceklerle donatılmıştı. Kaptan:

-Buyurun, oturun dedi.

Yemek, deniz ürünlerinden yapılmış yiyeceklerden oluşuyordu. Kaptan yumuşak bir sesle:

-Bu yiyeceklerin tümü zararsız ve besleyicidir. Ve tamamı deniz ürünlerinden elde edilmiştir. Burada yeryüzü yiyecekleri kullanılmaz. Deniz tüm gereksinimlerimizi karşılar.

Şaşkınlıkla önümdeki tabağı göstererek:

-Peki bu biftek de mi? diye sordum.

-Sığır bifteği sandığınız o et de bir tür balık etinden başka bir şey değildir. Şu tabağın içinde yunus balığının ciğeri, şurada ise balık sütünden yapılmış nefis bir krema var. Şekerimizi kuzey denizlerinde yetişen bir tür yosundan, reçellerimizi de denizaltı otlarından yaparız.

Konu oldukça merakımı çekmişti. Durumu fark eden kaptan:

-Yalnızca yiyeceklerimizi değil, giyim eşyalarımızı da denizden sağlarız. Şu giydiğiniz elbisenin kumaşı bir tür midye kılından yapılmıştır. Kullanacağınız kalem, balinanın dişlerinden; mürekkebiniz ise ahtapota benzeyen bir yaratığın salgısından yapılmıştır.

-Denizi çok seviyor olmalısınız öyle değil mi kaptan?

-Evet! Seviyorum! Deniz benim için her şeydir! Deniz kucağında yaşamak kadar zevkli ve emniyetli bir şeyin olacağına inanmıyorum. Özgürlük gerçek anlamda yalnızca orada var hem deniz insanların ihtirasından ve açgözlülüğünden de bizleri korumuş oluyor.

Bu sırada yemeklerimizi yemiştik. Bana dönerek:

-Şimdi sayın Profesör, Nautilus'u gezmek istiyorsanız, ben hazırım.

Bu haber beni sevindirmişti. Kaptan Nemo ile birlikte kalktım. Odanın arka duvarındaki çift kanatlı bir kapıdan geçtik.

Yemek salonu büyüklüğünde olan bu kısım kütüphane idi. Odanın çevresi tavana kadar yükselen raflarla donatılmış ve hepsi aynı biçimde ciltlenmiş kitaplarla doluydu. Ortada küçük masalar ve çevresinde, deriden geniş koltuklar yer almıştı. Şaşkınlıkla etrafı seyrediyordum.

Gayriihtiyari:

-Kaptan, dedim. Bu şimdiye kadar gördüğüm en görkemli kütüphane.

-Demek beğendiniz?

-Harikulade. Sanırım burada altı veya yedi bin kitap vardır.

-On iki bin mösyö Aronnax. Beni yeryüzüne bağlayan tek bağ bu kitaplardır. Nautilus'la birlikte suyun derinliklerine daldıktan sonra insanların hiçbir şey düşünmediklerini ve yazmadıklarını kabul ediyorum. Kütüphanem araştırmalarınız için emrinizdedir.

Teşekkür ederek kitaplığı incelemeye başladım. Her dilden bilimsel eser vardı. Kütüphaneyi inceledikçe şaşkınlığım artıyordu.

Bu duygumu saklamayarak:

-Burada bir hazine saklı dedim.

Kaptan hareketlerimi incelerken cebinden bir yaprak

sigara çıkarıp uzattı. Aldım ve derin derin birkaç nefes çektim. Alıştığımız tütün tadını vermiyordu.

-Çok iyi yalnız gerçek tütün değil.

Kaptan Nemo:

-Haklısınız. İçinde bol miktarda nikotin bulunan bir çeşit yosundan elde edilmiştir.

Daha sonra ayrı bir bölüme geçtik.

Burası dörtgen şeklinde büyükçe bir salondu. Duvarlar değerli tablolarla süslenmişti. Tabloların yanında zengin bir koleksiyon, çeşitli deniz hayvanları ve bitkileri bulunmaktaydı. Akvaryumlar içinde korunan bu hayvan ve bitkileri şaşkınlıkla seyre dalmıştım. Kaptan:

-Onların her birini kendi ellerimle, okyanusun derinliklerinden topladım, dedi.

-Dünyadaki hiçbir deniz müzesi bu kadar zengin değildir. Sizi kutlarım, dedim.

Kaptan Nemo, memnun bir ifade ile:

-Gemide gördüğünüz her şeyle ilgilenmekte ve incelemekte serbestsiniz. İçinden çıkamadığınız konularda bilgi vermekten zevk duyarım.

-Teşekkürler. Yalnız şu aygıtların ne işe yaradığını anlayamadım.

-Onların aynısı kendi odamda da var. Size orada açıklama yapacağım. Ama isterseniz öncelikle kendi kamaranızı bir görün.

Birlikte dışarı çıkıp geminin burnuna doğru birkaç koridordan geçtikten sonra benim için ayrılmış olan kamara-ya geldik. Lüks bir otel odasına benziyordu. Kaptan:

-Kamaranız benimki ile yanyanadır profesör.

Daha sonra bitişikteki kaptanın kamerasına geçtik. Bir çalışma masası ve birkaç sandalyeden başka bir şey göze çarpmıyordu. Fakat duvarlar çeşitli aygıtlarla donatılmıştı. Kaptan bir sandalyeyi göstererek:

-Lütfen oturunuz dedi.

Ben oturduktan sonra kaptan anlatmaya başladı.

-Bu gördükleriniz Nautilus'un hareket etmesi için gereken aletlerdir. Okyanusun ortasındaki durumumuzu ve yönümüzü bildirirler. Bunlardan bir kısmını tanıyor-sunuzdur. Örneğin ısıyı bildiren termometre; havanın basıncını gösteren barometre, hava nemini gösteren higrometre.

-Evet ama burada tanımadığımız aletler de var.

-Haklısınız profesör, yalnız önce bir açıklamada bulunmam faydalı olacak. Nautilus'ü hareket ettiren tek güç kaynağı elektriktir.

Şaşkınlıkla bağırdım:

-Elektrik mi?

-Evet sayın profesör. Yalnız benim kullandığım elektrik yeryüzündekinden farklı bir elektriktir. Üzülerek söyleyeyim bu güç kaynağımız hakkında daha fazla bilgi vermem.

-Sırrınızı gizlemek hakkınızdır. Bununla birlikte bir soru sormama müsaade eder misiniz?

-Buyurun.

-Elektriği elde etmek için kullandığınız maddeler çok çabuk tükenir. Örneğin çinko... Yeryüzü ile ilişkinizi kestiğinize göre bu maddeleri nasıl karşılıyorsunuz?

-Bu sorunuza cevap verebilirim. Öncelikle şunu söyleyeyim. Denizlerin dibi ihtiyaç duyduğumuz her türlü madeni içerisinde bulundurmaktadır.

Ama hiçbir zaman bu madenleri kullanmayı düşünmedim. Elektriği ben denizden sağlıyorum.

-Denizden mi?

-Evet, sayın profesör, deniz suyunun yapısını biliyorsunuz. Bu yapıdan faydalanarak sodyumla çalışan bir pil yaptım, bu pillerin enerjisi oldukça fazladır, hem sonra elektro motor güçleri de iki kattır.

-Peki sodyumu nasıl elde ediyorsunuz? Pilleri bu işte kullanabilirsiniz fakat bu durumda harcadığınız elektrik elde ettiğinizden fazla olacaktır.

-Haklısınız. Yalnız biz bu işte pilleri kullanmıyoruz. Kömür ısısından faydalanıyoruz.

-Kömür mü dediniz?

-Evet. Deniz kömürü.

-Yani denizin altındaki kömür madenini işletebiliyor musunuz?

-Mösyö Aronnax, zamanı gelince beni iş başında görür daha iyi anlarsınız. Biraz sabırlı olmanızı istiyorum. Özellikle şunu söyleyebilirim: Her şeyi şu harikulade yaratılış olan Okyanusa borçluyum. Okyanus elektriği sağlıyor, elektrik de Nautilus'a sıcaklık, ışık, hareket enerjisi, yani kısacası ihtiyacımız olan her şeyi sağlıyor.

-Yalnız havayı sağlayamaz değil mi?

-Onu da sağlayabilir. Ama buna hiç gerek yok. İstedğim zaman suyun yüzüne çıkabiliyorum. Güçlü pompalarla havayı depolara sıkıştırıp denizaltındaki yolculuğumu istediğim kadar uzatabilirim de.

Büyük bir şaşkınlık içerisinde idim. İnsanoğlunun yüz yıllardır uğraşıp da başaramadıkları birçok buluşu Kaptan Nemo keşfetmişti. İnsanların bu buluşları keşfetmeleri için yeryüzünde daha kaç yüzyıl uğraşacaklarını düşündüm, Kaptan Nemo:

-Siz insanların bunu ne zaman bulacağı umurumda değil. Her ne ise, şu saati görüyor musunuz? Elektrikle çalışmaktadır. Şu kadrana bir bakın. Bu Nautilus'un hızını göstermektedir. Pervane ile bağlantılı olan bir elektrik bağlantısı ile çalışır.

İbreye baktım on beş mili gösteriyordu. Kaptan kapıya doğru yürüyerek:

-Açıklamam bitmedi mösyö, lütfen beni izleyiniz.

Bir koridordan geçerek geminin merkezine geldik. Bu arada su sızdırmayan iki bölme arasında bir çeşit kuyu bulunmakta idi. Bir demir merdiven ise üst uca kadar uzanıyordu. Kaptana bu merdivenin ne işe yaradığını

sorduğumda:

-Filikaya gider, dedi.

-Bir filikanız da mı var?

-Gayet tabii! Avlanmaya ve gezintiye yarıyor.

-Binmek istediğiniz zaman su yüzeyine çıkmanız gerekiyor.

-Hayır! Bu sandal, Nautilus'ün gövdesinin üst kısmında su sızdırmayan ve sağlam civatalarla gemiye bağlıdır. Civatalar söküldüğünde, sandal hızla suyun yüzüne çıkar.

-Peki geriye nasıl dönersiniz?

-Ben dönmem, mösyö Aronnax, Nautilus gelip beni alır.

-Peki dönmek istediğinizi gemiye nasıl bildiriyorsunuz?

-Elektrikle.

-.....

Merdiven boşluğunu geçtikten sonra, iki metre uzunluğunda bir kabin gördüm; burası Nautilus'ün mutfağıydı.

Burada da her iş elektrikle yapılmaktaydı. Aynı elektrik su damıtma aygıtlarını da çalıştırarak deniz suyunu içecek suya dönüştürebiliyordu. Dipteki bir diğer kapıdan ise makine ve kumanda dairesine geçiliyordu. İçeri girince garip bir kokuyla karşılaşmış yüzümü buruşturdum. Kaptan:

-Pillerden yayılan sodyumun kokusu. Fakat zararlı olacak oranda değil, dedi.

İçerisini dikkatle incelerken Kaptan Nemo:

-Bu piller sayesinde hızımız saatte elli mile kadar yükselebilir. Sırrını yalnız benim bildiğim bir sistemle bu hız daha da artabilir dedi.

Kafamda o kadar çok soru vardı ki... Ama kaptanın bunlara cevap vereceğini de sanmıyordum. Elektrik bu kadar hızı nasıl sağlayabilirdi? Bu sınırsız görünen gücün kaynağı ne idi?

Cevap alamayacağımı bildiğim halde sormaktan kendimi alamadım:

-Her şey çok mükemmel. Fakat kafama takılan hususlar var. Mesela gidilen yer görünmedikçe hızlı gitmek bir şey ifade etmese gerek. Sağa, sola, yukarı, aşağı hareket edebilmek lazım. Derinliklere inmeyi nasıl başarıyorsunuz? Hadi diyelim o kadar derine indiniz suyun basıncına nasıl dayanabiliyorsunuz? İstenilen derinlikte, istediğiniz kadar nasıl kalabiliyorsunuz? Gördüğünüz gibi cevabını bulamadığım bu sorular karşısında şaşkın bir vaziyetteyim.

Kaptan kısa bir kararsızlıktan sonra:

-Burayı terk edebilmeniz mümkün olmadığına göre bu sorularınızın cevabını vermemde bir mahzur yoktur. Buyurun çalışma kabinine geçelim, vereceğim cevapları orada daha rahat kavrarsınız.

Birkaç saniye içerisinde çalışma odasına geçmiştik.

Kaptan Nemo açıklama yapıyordu:

-Evet, mösyö Aronnax, gemimiz biçim itibariyle bir yaprak sigarasına benzemektedir.

Uzunluğu bir ucundan diğerine yetmiş metredir. Genişliği ise sekiz metre. Hareket halinde suyu rahat yarabilmesi için mümkün olan her şey hesaplanmıştır. İki su sarnıcı vasıtasıyla denize dalabilmekte. İçeriden kumandalı iki levha ile sağa, sola, yukarıya, aşağıya hareket etmek mümkün olmaktadır. Bu geminin hem kaptanı hem yapımcısı hem de mühendisiyim.

-Peki bu olağanüstü gemiyi gizlilik içerisinde nasıl ve nerede inşa edebildiniz?

-Gayet basit, mösyö Aronnax, Nautilus'un her bir parçasını dünyanın çeşitli yerlerinden getirttim. Tüm bu malzemeleri ıssız bir adada adamlarımla birlikte inşaa ettim.

-Şu hâlde gemi size oldukça pahalıya patlamıştır.

-Öyle... Fakat servetimin ne kadar olduğunu bilme-yecek kadar zengin olduğum için önemli değil...

Kaptan bir düğmeye üç kez bastı.

Pompalar sarnıçtaki suları dışarı atmaya başlamıştı. Gemi yavaş yavaş yükseliyordu. Kaptan:

-Birazdan su yüzeyine varmış olacağız. İsterseniz yukarı çıkabilirsiniz. Yerimizi tesbit etmeye çalışacağız.

Merdivenlerden tırmanarak üst sahanlığa çıktık. Gemi uzaktan bakıldığında bir deniz canavarıymış gibi

görünüm veriyordu. Gökyüzü oldukça açıktı. Etrafta en ufak bir kara parçası dahi görünmüyordu. Kaptan derhal işe girişmiş ve bulunduğumuz yeri tespit etmişti.

-Japonya sahillerinden üç yüz mil uzaktayız Mösyö Aronnax. Bu noktadan itibaren çalışmalarınızı başlatabilirsiniz. İzninizle...

O aralar beni en çok ilgilendiren konu denizlerdeki akıntılardı. Benim kanaatime göre bilinen beş büyük akıntının dışında başka akıntılarda olmalıydı. Haritaların üzerine eğilmiş, derin düşüncelere dalmış olduğum bir sırada Ned Land ile Conseil geldiler. Salondaki harikulade manzara karşısında şaşkın bir ifade ile:

-Neredeyiz? Neredeyiz?... diye mırıldanıp etrafı seyrediyorlardı.

Şaşkınlıktan kendini ilk kurtaran Ned Land bir süre beni izledikten sonra kaptanla neler konuştuğumuzu gemide kaç kişinin olduğunu sormaya başladı. Düşüncesini anlıyordum. Ona:

-Gemiye el koyma fikrinden vazgeç. Çünkü bu mümkün değil, dedim.

-Kanadalı büyük bir öfkeyle:

-Ne yani bu çelik duvarlar arasında bir ömür bekleyecek miyiz?

Bu sırada salonun ışıkları aniden sönuverdi. Ne olduğunu anlayamadan metal bir sürtünme sesi işitildi. Salonun duvarlarından birisi yana doğru kaymış, arkasından aynı büyüklükte bir pencere ortaya çıkmıştı. Şimdi ok-

yanusla aramızda kalın bir camdan başka bir şey yoktu. Kuvvetli bir ışık denizin içini bir mil ilerisine kadar gündüz gibi aydınlatıyordu. Görüntü bizi büyülemişti sanki. Kanadalı hayran hayran:

-Çok ilginç!.. Çok ilginç!... Harikulade bir şey diyor-du. Gördüklerimizi sözlerle anlatabilmek mümkün değil. Sanki bir renk dünyasının içinde yolculuk yapıyorduk. Geçen balık sürüleri, denizaltı bitkileri, hepsi de harika şeylerdi. Bir süre sonra ışıklar aniden yaniverdi ve pencere kendiliğinden kapandı.

Ned Land ve Conseil kamaralarına dönmüşlerdi. Ben de kamarama döndüğümde yemeğimin hazır olduğunu gördüm. Akşamı; okumak, yazmak ve düşünmekle geçirdim.

Ertesi gün, yani 9 Kasım'da dinlenmiş bir halde kalktım. Büyük salona geçtim, kimse yoktu. Kaptan'ın gelmesini beklerken diğer yandan koleksiyonu inceliyordum. Fakat kaptan ortalarda görünmüyordu. Ertesi gün de kaptanla karşılaşmadık.

11 Kasım'da temiz ve serin bir havayla uyandım. Tekrar denizin yüzeyine çıkmış olmalıydık. Aceleyle giyine-rek sahanlığa çıktım. Hava biraz bulutlu, deniz sakindi. Fakat kaptan yine görünürde yoktu. Bu ara elinde kocaman dürbünüyle kaptanın yardımcısı çıktı. Etrafı uzun uzun inceledikten sonra dümenciye anlamadığım birtakım işaretlerde bulundu. Geminin tekrar dalışa geçeceğini anlayıp kamarama döndüm.

Aradan beş gün daha geçti. Artık kaptanı hiç göremeyeceğimi düşündüğüm bir sırada odamda bir zarf

buldum. Zarfı hemen açıp mektuba baktım, şunlar yazıyordu:

16 Kasım 1867

Sayın Profesör Aronnax;

Kaptan Nemo, sayın profesörü, yarın sabah Crespo adasındaki ormanlarında düzenlediği av partisine çağırır. Arkadaşlarınızla birlikte gelmenizden mutluluk duyacağınızı bildirir.

Nautilus'un Kumandanı

Kaptan Nemo

Kaptanın karaya hiç ayak basmamak kararında olduğunu bildiğim için bir hayli şaşırımdım. Bir iki saniye düşündükten sonra Crespo adasının yerini haritadan aramaya başladım. Ansiklopedilerin verdiği bilgiye göre burası 1801 yılında Kaptan Crespo tarafından bulunmuş küçük ve ıssız bir ada imiş. Demek Kaptan Nemo, karaya ayak basmayı düşündüğü zamanlar böyle kaybolmuş, ıssız adaları yeğliyordu.

Ertesi gün, uyandığımda Nautilus'un hareketsiz durduğunu hissettim. Giyinerek büyük salona geçtiğimde kaptanla karşılaştım. Beni beklediği anlaşılıyordu. Av partisine katılmak isteyip istemediğimi sordu. Hazır olduğumu bildirerek:

Yalnız bir sorum var. Siz karaya ayak basmayacağınızı söylememiş miydiniz? dedim.

Kaptan Nemo:

Sayın profesör, gideceğimiz yer sizin anladığınız manada kara ormanları değildir, deniz ormanına gideceğiz diye karşılık verdi.

Şaşırmıştım:

Ve orada avlanacağız öyle mi?

Evet, hem de tüfekte.

Bu sözler karşısında kaptanın deli olduğunu düşünmeye başlamıştım. Bakışlarından bu düşüncemi hissettiğini anladığım kaptan onu izlememi istedi. Yemek salonunda kahvaltımız hazır bekliyordu. Kaptan Nemo:

-Buyrun, hem kahvaltı yapıp hem sohbet edebiliriz

Hafifçe gülümseyerek:

-Sizi denizaltındaki ormanlarda ava çağırdığımda beni deli sandınız değil mi? Mösyö, bildiğiniz gibi, deniz altında solunum sağlandığı takdirde istenildiği kadar kalınabilir.

-Doğrudur. Dalgıçlar da aynı yolu kullanıyor.

-Evet... Yalnız dalgıçlar bir boru ile solunum yaptıkları için su içerisinde fazla uzağa gidemezler. Ben başka bir yöntem oluşturdum. Yüksek basınçla sıkıştırılmış hava dolu bir depoyu sırtımıza alıp, denizin dibine inerek, istediğimiz kadar dipte kalabiliriz.

-Doğru bir düşünce... Peki su içerisinde ne kadar kalabiliyorsunuz?

-Ya tüfekler? Herhalde su içerisinde barut ateşleyemezsiniz?

-O da kolay. Aynı esasa göre hazırlanan tfeklerimiz kurşunu hava basıncıyla ileriye doğru fırlatabilmektedir.

-Fakat suyun basıncı hızı kesmez mi?

-Hayır... Tfeğin sağladığı basınç daha yüksek olduğundan su basıncı etki etmiyor. Kullandığımız kurşunlar ise elektrik doldurulmuş cam kapsüller olduğu için etkili oluyor.

Kahvaltı masasından birlikte kalktık, Ned ve Conseil bizi bekliyordu.

Makine dairesinin yanındaki bir kabinde durduk. Burada deniz altında giyeceğimiz elbiseler vardı. İki gemici giyinmemiz için yardım etti. Bu giysiler kavçuktan yapılmış, basınca karşı dayanıklı giysilerdi. Başlığı kafama takmadan önce silahı kontrol ettim. Bu çelik kabzasının içi basınçlı hava dolu bir tfektir. Tetiğe dokunulduğunda elektrik yüklü mermi fırlıyordu. Mermiler, otomatik olarak, birbiri arkasına namluya sürülüyordu. İncelememi bitirdikten sonra başlıkları başımıza geçirip başka bir bölüme geçtik. Açılan musluklar bulunduğumuz hücreyi su ile dolduruyordu. Hücrenin içi tamamen su ile dolduktan sonra geminin altından bir kapak açıldı ve dışarı çıktık. Sonsuz bir hareket serbestliği vardı. İncecik kumlar üzerinde yürüyorduk. Onbeş dakika kadar ilerledikten sonra çok ince midye ve istiridye kabukları ile kaplı yere geldik. Yosunlar ayaklarımıza dolanmaktaydı.

Bu yumuşak, yeşil halının üzerinde bir saatten fazla yürüdük. Birden arazinin rengi değişmişti. Şimdi yokuş aşaağı iniyorduk. Kaptan Nemo durmuş yanına yaklaşmamı bekliyordu. Yanına vardığım zaman ilerideki koyu

karanlığı parmağı ile işaret etti. Burası Crespo Adasının ormanları olmalıydı Biraz sonra yanılmadığımı anladım.

Denizaltı ormanının kıyısına varmıştık. Bu orman, kalın gövdeli, uzun dallı su altı bitkilerinden oluşmuştu. Dikkatimi çeken şey bu bitkilerin dallarını su yüzeyine dik olarak uzatmış olmalarıydı. Oysa yosunlar dallarını denizin dibine doğru paralel olarak yayarlardı.

Ormanın içerisinde ilerleyebilmek için ellerimizle dalları aralamak zorunda kalıyorduk. İçlere doğru ilerledikçe karanlık artıyordu. Zemin ise iri ve sivri kayalarla doluydu. Bitkilerden birinin kökü yoktu. Renkleri ise koyu yeşil ve kahverengi idi.

Dev bitkilerin yanında funda ve çalılara benzeyen, bodur bitkilerle de ufak korular meydana getirmişti. Dört saattir yürümeme rağmen açlık duymamıştım. Yalnız şiddetli bir uyku gereksinimi duyuyordum. Başımı çevirip Kaptan Nemo'ya ve diğerlerine baktım. Onlarda da aynı hal vardı. Daha fazla dayanamayarak gözlerimi kapadım ve kendimden geçtim. Bu şekilde ne kadar kaldım bilemiyorum. Gözlerimi araladığımda korkunç iki gözün üzerime atılmak üzere olduğunu gördüm. Bu dev yapılı bir deniz örümceği idi. Tüylerim diken diken olmuştu. Kaptan imdadıma yetişmiş, bir dipçik darbesiyle örümceği öldürmüştü.

Bu olay biraz canımı sıktı. Daha dikkatli ilerlemeye başladım. Arazi gittikçe iniyordu ve etraf göz gözü görmeyecek şekilde kararmıştı. Karşımıza bir kaya duvarının çıkması ile gezimiz son buldu. Kaptanın işareti ile geriye döndük. Fakat dönüş ayrı bir yoldan oldu. Bu yol bizi çabucak deniz yüzeyine çıkaracaktı.

Yaklaşık on metre derinlikte idik. Etrafımızda binlerce küçük balık yüzüyordu. Bir ara büyük bir kuş denizin yüzeyinde belirdi. Kaptan hemen silahını ateşledi, bu ilk avımız kocaman bir albatrostu.

Etrafı seyrederken oldukça geride kalmışım. Kaptan Nemo'nun bana doğru yüzdüğünü gördüm. Beni yakaladığı gibi yere yatırdı. Bu sırada üzerimizden korkunç bir köpekbalığı geçiyordu. Yarım saat kadar sonra Nautilus'ta idik. Mutlu fakat yorgun bir durumda idim.

Ertesi gün dinlenmiş olarak kalkmıştım. Bir gün önceki yorgunluktan eser kalmamıştı. Dış sahanlığa çıkmış suyun üzerinde oluşan renk cümbüşlerini seyre dalmıştım ki Kaptan Nemo da dış sahanlığa çıktı. Ardında yirmiyeye yakın genç denizci vardı. Gece denize atılan ağıları çekeceklerdi. Çekilen ağlarda her türlü balık bulunmakta idi.

Balıklar içeri alındıktan sonra gemi dalış hazırlıklarına başladı. Ben de çalışma salonuna geçtim. Nautilus hareket etmişti. O günden sonra, günlerce haftalarca Kaptan Nemo'yu göremedim. İkinci kaptan düzenli olarak geliyor ve geçtiğimiz yolu harita üzerinde işaretliyordu.

Büyük salondaki çelik panonun hemen her gün açılması ile, geniş cam pencereden denizin derinliklerini izleme fırsatı buluyorduk. 27 Kasım günü, Sandwich adalarının uzağından geçiyorduk. Durmaksızın yolumuza devam ettik.

Ned Land ile Conseil kalın camlı pencereden denizin derinliklerini seyrediyorlardı. Tahminen bin metre derinlikte idik. Okyanusun bu kısmında nadiren büyük balık-

lara rastlanıyordu.

Conseil heyecanla:

-Mösyö bir dakika gelebilir misiniz? diye sordu.

-Ne var Conseil?

-Şu pencereden biraz bakar mısınız?

Kuvvetli ışıkla aydınlatılan denizin dibinde büyük bir karaltı göze çarpıyordu. Heyecanla:

-Bu batık bir gemi, diye bağırdım!

Ned Land da heyecanlanmıştı:

-Evet doğru mösyö!

Geminin güvertesinde cesetler görünüyordu. Anlaşılan gemi henüz birkaç gün önce batmış olmalıydı. Aralarında çocuğuna sarılmış bir kadın da vardı. Manzara tüyler ürperticiydi. Nautilus batık geminin etrafında dolanırken bir ara geminin üstünde "Florida, Sunderland" yazısını okuyabilmişim.

4 Ocak günü, rotamız Torres Boğazı'na çevrilmişti.

Ned Land Avrupa kıyılarına yaklaşacağımızı düşündükçe sevincini gizleyemez oluyordu. Torres Boğazı irili ufaklı kayalarla dolu bir geçitti. Kıyılarda ise insan eti yiyen yamyamlar yaşamakta idi. Bundan dolayı olsa gerek denizciler bu bölgeden uzak durmak ister genellikle. Bu boğaz şimdiye kadar pek çok deniz faciasına sahne olmuştu.

Nautilus için bile tehlikeli olabilirdi.

Suyun üstüne çıkarak hafif bir hızla ilerleyen Nautilus'un üst sahanlığına çıkmış, arkadaşlarımla birlikte etrafı inceliyorduk. Gözlerini denizden ayırmayan Ned Land:

-Eğer bu uğursuz kaptan küçük bir hata yapsa, bu sivri kayalara çarpıp parçalanmamak işten değil, diye söylendi.

Gerçekten durumumuz hiçte iç açıcı değildi. Fakat Nautilus'da bu korkunç kayaların arasından yılan gibi süzülüp geçiyordu. Denizin çırpıntılı olduğu bir anda ani bir sarsıntı ile yere yuvarlandım. Gemi iri bir kayanın üzerine oturmuş, kımıldayamaz duruma gelmişti.

Kaptan ve yardımcısı sahanlığa çıkmış, o bilmediğim lisanla bir şeyler konuşuyorlardı. Durumumuz oldukça kötü idi. Gemi sol tarafa doğru hafifçe yatmış ve bence tekrar yüzdürülmesi mümkün değildi.

Ben bunları düşünürken Kaptan Nemo'nun bana doğru yaklaştığını görünce:

-Beklenilmez bir kaza değil mi? diye sordum.

Kaptan her zamanki soğukkanlılığı ile:

-Hayır, basit bir olay dedi ve ilave etti:

-Nautilus'un durumu o kadar kötü değil, hem sonra gezimizin henüz başındayız.

Ümitsiz bir ifade ile:

-Siz de unutmamalısınız ki denizin en yüksek zamanında karaya oturduk. Bu yüzden gemiyi tekrar yüzdü-

rebileceğinizi sanmıyorum.

Kaptan Nemo gülümseyerek:

-Yanıyorsunuz. Beş gün sonra sular yükselecek ve biz yolumuza devam edeceğiz. Siz hiç merak etmeyin.

Kaptan'ın ayrılmasından sonra Ned Land yanıma yaklaşarak:

-Bu gemiyi artık yüzdürebileceklerine ben de inanmıyorum. Artık kilo ile hurdacıya satsınlar bu gemiyi. Bizim de kaçma vaktimiz geldi sanırım.

- Ben o kadar umutsuz değilim. Kaçmak fikrine gelince kıyıda insan eti yiyen vahşilerin beklediğini de unutmayın.

-Hiç olmazsa şu adaya çıksak. Balık yemekten bıktım artık.

Conseil de:

-Ben de aynı düşüncedeyim. Acaba Kaptan'dan adaya çıkmak için izin alamaz mıyız?

-Bir kez deneyeyim, dedim.

Pek ümitli değildim. Bununla birlikte kaptana adaya çıkmak istediğimizi söyledim. Hiç düşünmeden kabul etti. Kaçmamızın mümkün olmadığını biliyordu. Havalı tüfekler ve baltalarla silahlanıp sandala bindik.

Deniz oldukça sakindi. Ned Land'ın sevincine bakılacak olursa geriye dönmeyi hiç düşünmüyor gibiydi. Durmaksızın:

-Taze et yiyeceğiz, diye tekrarlayıp duruyordu.

Biraz sonra sandalımız adanın kumsalına oturmuştu.

Karaya ayak basmak oldukça heyecanlandırmıştı beni. Ayağımın altında gerçek bir toprak vardı. Kumsalın hemen yanibaşında altmış yetmiş metre boyunda ağaçlarla, kalın sarmaşıklarla, aşılması güç bir duvar oluşmuştu.

Gelişigüzel dolaşmaya başladık. Bir Hindistan cevizi ağacından birkaç meyve düşürüp suyunu içtik. Ned Land bunlardan mümkün olduğu kadar fazla toplayıp gemiye götürmek istiyordu. Ada her ne kadar boş görünüyorsa da vahşi insanlar olabilirdi. Bunun için dikkatli olmak gerekirdi. Ormanın içlerine doğru yürümeye devam ettik.

Biraz ilerledikten sonra karşımıza yerlilerin “rima” dedikleri ekmek ağaçları çıkmıştı. Ned Land’ın yaktığı ateşle bunlardan kızartıp yedik. Ormanın içinde yürüyor, rastladığımız meyvelerden topluyorduk. Ned Land’la Conseil’in torbalarında muzlar, ananaslar üst üste yığılmıştı.

Akşam hava kararmadan sandala bindik ve Nautilus’a döndük. Gemide bizi karşılayan olmamıştı ve ıssız gibi görünüyordu. Doğruca kamarama gittim. Yemeğim masamın üzerinde hazır bekliyordu. Karnımı doyurduktan sonra yattım ve uyudum.

Ertesi sabah tekrar yola çıktık. Adaya vardığımızda Kanadalı’nın arkasına düşüp geniş bir çayırlı geçtikten sonra balta girmemiş bir ormana daldık. Çok geçmeden kulağımıza kuş sesleri gelmeye başlamıştı. Orman

papağan ve cennet kuşları ile cıvıl cıvıldı. Vakit öğleye yaklaşmış eti yenebilir bir av bulamamıştık. Sonunda iki güvercinle yetinmek zorunda kaldık.

Ned Land, kuru dallardan bir ateş yaktı ve güvercinleri kızarttı. Fakat yediğimiz şeyler dişimizin kovuğunu bile doldurmamıştı. Sanırım yanlış bir yolda idik. Başka bir yola sapmış ilerlemeye başlamıştık ki karşımıza bir yaban keçisi çıkıverdi. Ned Land bunu bir atışta vurmuş ve oracıkta derisini yüzüp parçalara ayırmıştı. Biraz sonra birkaç tane daha yaban keçisi avladık. Bu başarılı avdan sonra sahile dönmüş, yanan ateşte en güzel parçaları kızartmaya başlamıştık. Akşam yemeğimiz hakiki bir ziyafet oldu.

Neşemiz yerine gelmişti. Memnun gözükken Conseil:

-Bu akşam gemiye dönmese, diye sordu?

Ned Land ise:

-Bence hiç dönmemek lazım, diye ekledi.

İşte tam o sırada ayaklarımızın dibine iri bir taş düştü.

Vınlı olarak gelen başka bir taş Conseil'in başını sıyırarak geçti. Silahlarımızı alarak ayağa fırlamıştık. Taşları atanlar mutlaka yerliler olmalıydı. Arkadaşlara dönerek:

-Çabuk sandala diye bağırdım.

Sapan ve oklarla saldıran yirmiden fazla yerli yüz adım ilerimizde belirmişler, ağır adımlarla ve garip sesler çıkartarak yaklaşıyorlardı. Ned Land tehlikeye rağmen etleri bırakmamış sandala doğru sürüklüyordu. Yiyecekleri aceleyle sandala yerleştirip denize ittik ve küreklere

asılarak kumsaldan uzaklaştık.

Yirmi dakika sonra gemiye ulaşmıştık. Sandalı yerine koyduktan sonra aceleyle büyük salona indim. Kaptan Nemo oradaydı.

-Kaptan!... diye seslendim.

-Ah! Siz miydiniz profesör. Nasıl, iyi avlanabildiniz mi?

-Evet kaptan, fakat beraberimizde bir sürü iki ayaklı da getirdik.

-İki ayaklı mı?

-Yani vahşiler demek istiyorum!

Kaptan umursamaz bir tavırla:

-O adada başkalarıyla karşılaşmayı mı bekliyordunuz?

-Fakat kaptan anlamıyorsunuz, gemiye saldıracaklar.

-Heyecanlanmayın lütfen. Adadaki tüm yerliler birlik olup saldırırsa yine bir şey yapamazlar.

Tekrar dış sahanlığa çıktım. Hava kararmış, ada uzakta siyah bir hayal gibi gözüküyordu. Kumsalda kocaman ateşler yakılmıştı. Gece yarısına doğru, her tarafta derin bir sessizliğin hâkim olduğunu görerek odama çekildim.

Ertesi sabah yerlilerin hala kumsalda olduklarını gördüm. Düne oranla daha kalabalıktılar. Denizin alçalmasından yararlanan bazıları Nautilus'un üçyüz metre yakınına kadar yürüyerek yaklaşmış, mercan kayaların

üzerine çıkmışlardı. O gün adaya avlanmaya gidemeyecektik.

Conseil ile birlikte yerlileri izlerken iri, yuvarlak bir taş, demir korkuluklara çarpıp denize düştü. Conseil silahına davranmıştı ki ona engel oldum.

Bu arada yerliler ağaç kütüklerinden yapılmış kayıklarla etrafımızı çevirmişlerdi. Aniden ok ve taş yağmuru başladı...

Kaptan Nemo'ya haber vermemiz gerek, dedim.

Büyük salona indim kimse yoktu. Biraz tereddütten sonra Kaptan'ın kapısını vurup içeri girdim. Kaptan matematik işaretleriyle dolu bir hesaba dalmıştı.

Kaptan sizi rahatsız etmiyorumdur herhalde?

Aslında biraz ediyorsunuz. Önemli bir durum olmalı herhalde.

Yerlider Nautilus'a saldırıyor kaptan, acilen önlem alınması gerek.

Kaptan umursamaz bir tavırla:

O halde kapıları kapatalım, dedi ve duvardaki düğmelerden birine basarak:

Artık yerliler sizi endişelendirmesin mösyö, diye ilave etti.

Kaptan tekrar işine dalmıştı. Oradan ayrıldım ve odama gittim. Yatağıma yattım fakat uyku tutmuyordu. Vahşilerin üst sahanlıkta tepindikleri duyuluyordu. Ertesi sabah öğleye kadar odamda çalıştım. Daha sonra büyük

salona geçtim. Bu arada gemide hafif kıpırdanmalar ve sürtünme sesleri duyulmaya başlamıştı.

Kaptan Nemo salona gelerek:

-Hareket ediyoruz, dış kapılarını açmalarını emrettim dedi.

-Ya vahşiler? İçeri girmeye çalışırlarsa?

-Ben istemedikçe kimse giremez mösyö. Gelin benimle ve gözlerinizle görün.

Birlikte merkez merdivenlerine doğru yürüdük. Ned Land ve Conseil de kapakları açan gemicileri seyrediyorlardı. Dışarıdan ise garip sesler gelmeye devam ediyordu. Kapak açılır açılmaz yirmiden fazla siyah baş içeri doğru uzandı. Fakat merdivenin parmaklığına ilk elini uzatan yerli acı bağırırlarla kendini geriye attı ve kaçmaya başladı onu takip eden diğerleri de aynı şekilde bağırarak kaçmaya başladılar. Biz hayretler içindeydik. Ned Land engel olmamıza fırsat kalmadan merdivene fırladı ve parmaklığı tutar tutmaz acıyla kıvranarak sırtüstü yere yuvarlandı. Yüzü mosmor kesilmişti.

-Allah kahretsin, yıldırım çarptı bana diye de bağırıyordu.

Ned Land'ın bu sözleri her şeyi anlamama yetmişti. Demek ki merdivenin parmaklıklarına elektrik akımı verilmişti. Eğer istenirse daha fazla elektrik vermek suretiyle parmaklıklar ölüm saçabilirdi. Biz Ned Land'a yardım ederken yükselen deniz de gemiyi tekrar yüzdürmüştü.

Saatte on beş mil batıya doğru ilerliyorduk. 11 Ocak'ta

Wessel Burnu'nu geçtik. Rotamız Hint Okyanusuydu. Oradan nereye gidecektik? Asya sahillerine yaklaşacak mıydık? Avrupa kıyılarını görebilecek miydik? Ve dahası bu adam bizi hangi bilinmezlerle sürükleyecekti?...

14 Ocak'ta hızımız tamamen düşmüş, kara parçalarından uzak bir yerde su yüzeyine çıkıp çıkıp dalıyorduk. Bu su altı hayatına iyice alışmıştık. 18 Ocak'ta deniz sert ve çarpıntılıydı. Rüzgâr doğudan şiddetle esiyor, bir fırtınanın patlamak üzere olduğunu bildiriyordu.

Dış sahanlığa çıktığımda Kaptanla yardımcısının anlamadığım o lisanla bir şeyler konuştuklarını arada ufku işaret ettiklerini gördüm. Kaptanın yardımcısı oldukça heyecanlı görünüyordu. Kaptan ise arada dürbünü ile ufku gözetliyor, yardımcısına birtakım talimatlar veriyordu. Dikkatle ufku gözetlememe rağmen bir şey göremedim.

İyice meraklanmaya başlamıştım. Kamarama inip dürbünümü aldım ve tekrar dış sahanlığa çıkıp, ufku araştırmaya başladım. Aniden sinirli bir el dürbünü çekip aldı. Şaşırmıştım. Geriye döndüğümde Kaptan Nemo'yu tanınmayacak bir halde gördüm. Bilmeyerek öfkesini üzerime çekmiştim herhalde. Kaptan kin dolu bakışlarla hala ufku süzüyordu.

Yardımcısına tekrar bir şeyler söyledikten sonra bana dönerek eski nezaketini takınmaya çalışıp:

-İlk gün vermiş olduğunuz sözü tutmanızın zamanı geldi, dedi.

Anlamamıştım. O kaldığı yerden devam etti.

Arkadaşlarınızla birlikte bir odaya kapanıp, haber verinceye kadar dışarı çıkmamanızı istiyorum.

İtiraz etmeden aşağı indim. Zaten itiraz etmenin de bir anlamı yoktu. Bir bakıma gemide esir gibiydik. Fakat durumu öğrenen Ned Land isyan ediyordu. Dört gemici bizi almaya gelmiş, üçümüzü de ilk gün kapatıldığımız hücreye kapatmışlardı bile. Her şey en ince ayrıntısına kadar düşünülmüş olmalı ki hücrede yemeklerimiz bizi bekliyordu.

Yapacak başka şey olmadığı için sofraya oturduk. Yemeğimiz bittiğinde hücreyi aydınlatan lamba da sönmüş, uykumuz gelmeye başlamıştı. Ned Land horul horul uyumaya başlamıştı bile. Conseil'de onu izlemekte gecikmedi. Ben uyumamak için direnmeye çalıştıysam da en sonunda yenik düştüm.

Yalnız bilinmesi gereken şuydu ki bu normal bir uyku değildi.

Ertesi gün kendi odamda gözlerimi açmıştım. Arkadaşlarım da kuşkusuz kendi odalarına taşınmış olmalıydı. Acaba dün akşam neler olmuştu, bizden gizlenen neydi?

Kapıyı kontrol ettim, açıktı. Merkez merdivenlerden dış sahanlığa çıktım. Ned Land ve Conseil oradalardı. Onlarda son derece şaşkın görünüyordu. Gemide hiçbir değişiklik göze çarpmıyordu. Kaptan Nemo yine görünürlerde yoktu. Saat ikiye doğru, büyük salonda notlarımı düzenlemekle meşgulken Kaptan Nemo içeri girdi. Hiçbir şey konuşmadan kütüphaneyi karıştırmaya başladı. Sinirli bir hali vardı ve geceyi uykusuz geçirdiği an-

laşılıyordu. Birden bana dönerek:

-Mösyö Aronnax, doktorluğunuz var mı? diye sordu.

Böyle bir soru beklemiyordum. Yüzüne şaşkın şaşkın baktım.

Evet doktorluğum vardır, dedim.

Çok iyi mösyö Aronnax.

Bir hastanız mı var?

Evet.

-Elimden geleni yapmaya çalışırım.

-Öyleyse lütfen benimle gelin.

Kalbim heyecanla çarpmaya başlamıştı. Kaptan Nemo, beni Nautilus'un arka tarafında bir kamaraya götürdü. Köşedeki karyolada kırk yaşlarında biri yatıyordu. Üzerine eğilerek muayene ettim. Adam hasta değil yaralı idi. Başında kanlı bir sargı vardı. Sargıyı dikkatlice çözdüm. Adam hiç seslenmiyordu.

Yara tam anlamıyla korkunçtu. Kafatası kemiği parçalanmış, beyin kıvrımları arasına kan toplanmış ve pıhtılaşmıştı. Nabzını yokladım, düzensizdi. Bedeni ayaklarından başlayarak soğumaya başlamıştı. Zavallı adamın kurtulması mümkün değildi.

Kaptan Nemo aceleyle:

-Hasta hakkında fikriniz ne? diye sordu.

Gerçeği söylemeye çekiniyordum. Kaptan:

-Çekinmeyin, bu adam dilimizi anlamaz dedi.

Son bir defa hastaya baktım:

Bu adamın iki saatlik ömrü kalmış dedim.

Kurtarmak için bir şey yapılamaz mı?

Üzgünüm. Bir şey yapılamaz.

Kaptan Nemo'nun elleri yumruk haline gelirken gözlerinden birkaç damla yaş yanaklarına doğru yuvarlandı. Kaptanı ölmek üzere olan bu adamla başbaşa bırakıp dışarı çıktım. Olay beni bir hayli heyecanlandırmıştı.

Ertesi sabah uyanır uyanmaz dış sahanlığa çıktım. Kaptan Nemo da oradaydı. Beni görünce:

-Su altı gezimize katılmak ister misiniz? diye sordu.

-Yalnız mı?

-Eğer isterlerse arkadaşlarınız da gelebilir.

Yaralı olan adamdan hiç söz açılmamıştı. Arkadaşlara teklifi bildirdiğimde Conseil kabul etti fakat Ned Land gemide kalmayı tercih etmişti. Biraz sonra hazırlanıp Kaptan Nemo önde, bir düzine kadar gemici arkada olmak üzere arkadan ayrılıp deniz dibine ayak bastık. Üzerine bastığımız yer tamamen mercanlarla kaplıydı. Sürekli bir meyil oluşturan arazide fenerlerin güçlü ışıklarının oluşturdıkları renk cümbüşü altında ilerledik. İki saat süren bir yolculuktan sonra Kaptan Nemo durdu. Arkadan gelen adamları da onun etrafında bir daire oluşturdular. Mürettebattan dördünün kalın bir beze sarılı uzunca bir şey taşıdıklarını o zaman fark etmiştim.

Hemen önümüzde bir mercan ormanı vardı ve bu ormanın ortasında bir açıklık görünüyordu. Ortadaki yer yer kabarıklar bir mezarlığı andırıyordu. Kaptan Nemo'nun işareti ile adamlardan biri gösterilen yeri kısa saplı bir kazmayla kazmaya başladı. Kazma işlemi sona erince dört gemici, omuzlarında taşıdıkları, beze sarılı şeyi çukura yerleştirdiler. Sonra çukurun başında diz çöküp ellerini göğüslerinde birleştirerek saygı duruşuna geçtiler. Tören tamamlanınca sessizce gemiye döndük. Kaptan'a:

-Söylediğim gibi, bir iki saat içinde öldü değil mi? diye sordum.

-Evet, dedi.

-Şimdi de diğer arkadaşlarıyla birlikte mercan mezarlığında balıkların saldırısından korunmuş olarak yatıyor öyle mi?

Kaptan'ın sesi üzgün çıkıyordu. Gözleri yaşarmış olarak:

-Evet mösyö Aronnax. Sadece balıkların saldırısından değil, insanların da saldırısından korunmuş bir halde... Hem sonra balıkların saldırısı insanların saldırısı kıyıcılığı yanında nedir ki? Önemli olan insandan sakınmak, ondan kaçabilmektir...

İKİNCİ BÖLÜM

Kaptan Nemo'nun ölen gemicinin ardından söylediği son sözleri bir türlü unutamıyordum. Kaptanı insanlara karşı bu denli düşman yapan neydi? Conseil'e göre Kaptan Nemo insanlar tarafından anlaşılmadığından onlardan elini, eteğini çekmiş büyük bir bilgindi. Fakat ben buna katılmıyordum. Bu insan büyük bir sırrı taşıyordu. Geçmişinde önemli olayların olduğu mutlaktı. Kaptan Nemo'dan tiksiniyor muyum, yoksa ondan beğeni ile söz etmem mi gerek bir türlü karar verememiştim.

Ned Land sürekli olarak kaçma planları kuruyordu. Gemidekiler kaçmamızın mümkün olmadığını tahmin ediyor olmalı ki hiçbir sınırlama koymamışlardı. Gemi de serbestçe dolaşıyorduk. Ned Land'a sabırlı olmasını tavsiye ederken, dünya etrafındaki yolculuğu tamamlamadan da gemiden ayrılmak istemiyordum. Elde ettiğim imkanlar hiçbir ilim adamının bulamayacağı imkanlardı.

Nautilus yavaş yavaş Avrupa sahillerine yaklaşıyordu. Karşımıza kaçmak için uygun bir fırsat çıkabilirdi. Benim araştırmalarım yüzünden arkadaşlarımla kaçma-sına engel olmam da haksızlık olurdu.

28 Ocak'ta öğle üzeri, suyun yüzeyine çıktığımızda sekiz mil batımızda Seylan adasıyla karşılaştık. Ada hakkında bilgi edinmek için kütüphaneye indim. Kaptanla yardımcısı da orada idi. Kaptan, haritaya bir göz attıktan sonra:

-İncileri ile ünlü Seylan adasının önündeyiz profesör. Dilerseniz inci tarlalarından birini yakından görebiliriz.

Öneriyi sevinçle kabul ettiğimi bildirdim.

Ertesi gün saat dörde doğru bir gemici gelerek kaptanın beklediğini bildirdi. Hemen hazırlandım. Salonda beni bekleyen kaptan:

-Mösyö Aronnax, yola çıkmaya hazır mısınız? diye sordu.

-Evet, hazırım.

- O halde lütfen beni izleyiniz.

Geminin dış sahanlığına çıktığımız zaman, Ned Land ile Conseil'in bizi beklediklerini gördüm. Sandal da hazırlanmıştı, bindik ve gemiden ayrıldık.

Her taraf koyu karanlıktı. Dört tayfa küreğe, biriside dümene geçmiş, sandalı sessizce güneye doğru çekiyorlardı. Gözünü denizden ayırmayan Kaptan Nemo'nun neler düşündüğünü tahmin etmek oldukça güçtü. Adaya iyice yaklaşınca Kaptan Nemo ayağa kalktı. Dikkatle denizi inceliyordu. Tayfalara durmaları için emir vermiş, demir atılmıştı.

Tayfaların da yardımıyla dalgıç elbiselerimizi giyindik. Başlıkları başımıza geçirmeden önce Kaptan Nemo'ya :

-Fenerleri alacak mıyız? diye sordum.

-Onlara ihtiyacımız olmayacak. Fazla derine dalma-
yacağımız için güneş ışığı yeterlidir. Hem fenerler köpekbalıklarını üzerimize çekebilir.

Köpekbalığı sözünü duyunca tüylerim diken diken oldu. Bu kez:

-Tüfekleri de almayacak mıyız? diye sordum.

Kaptan Nemo gülerek:

-Çelik bir bıçak bazen tüfekten daha etkilidir profesör, diye cevap verdi.

Arkadaşlarıma baktım ikisinin de belinde birer bıçak vardı. Ned Land, yanına fazladan bir de zıpkın almıştı.

Başlıkları başımıza geçirip tayfaların da yardımıyla denize indik.

Suyun altında onca güzellik bizi bekliyordu. Bu güzellikler karşısında şaşkın bir durumda idim. Bir müddet yürüdükten sonra kendimizi iri kayaların arasında buluvermiştik. Etrafımız inci istiridyeleriyle doluydu. Ned Land eğilerek bunlardan toplamaya başlamıştı.

Kaptan Nemo hiç aldırış etmeden, iri kayaların arasında belli bir istikamete doğru yürümeye devam ediyordu. Biz de arkadan onu izliyorduk. Çok geçmeden karanlık bir su altı mağarasıyla karşı karşıya gelmiştik. Kaptan Nemo tereddüt etmeden içeri girince biz de onu izledik. İlk önce oldukça karanlık gelen mağaraya, zamanla gözümüz alışmıştı.

Mağaranın içerisinde genişçe bir düzlükte durduk.

Kaptan Nemo eliyle bir dev istiridyeyi işaret ediyordu. İstiridyenin kabuğunun genişliği en azından iki metre vardı.

Bir kaya parçasına yapışan dev istiridyenin aralık duvan iki kabuğunun arasından sular girip, çıkıyordu. Bençe, Kaptan Nemo bu istiridyenin varlığını daha önceden biliyordu ve bize de göstermek için buraya gelmişti.

Bıçağını istiridyenin açılıp kapanan kapağının arasına sokan Kaptan Nemo elini içeriye sokarak et kıvrımlarının arasında bir Hindistan cevizi büyüklüğündeki inci gösterdi. Bu harikulade parça en az on milyon frank değerinde idi. Bu değerli mücevheri yakından görebilmek ve tutmak için elimi uzattım. Fakat kaptan olumsuz bir işaretle buna müsaade etmedi ve bıçağı hızla çekerek kapağın iyice kapanmasını sağladı. Kaptan'ın maksadını anlamıştım. Her geçen sene daha da büyüyen inci tanesi istediği büyüklüğe gelince oradan alınacak, gemideki müzeye konacaktı.

Geldiğimiz yoldan geriye dönüyorduk. Dümdüz arazide bir süre yürüdükten sonra tırmanmaya başladık. Arazide yükselmeye başlamıştı. En sonunda başımız sudan çıktı.

Bir süre etrafı hayran hayran izledikten sonra tekrar daldık. On dakika kadar sonra kaptan aniden durdu ve bizimde işaretle durmamızı belirtti. Etrafı bir süre dinleyen kaptan eliyle bir kayayı göstererek arkasına gizlenmemizi işaret etti. Söylediğini yaptık. Beş metre ileride, suyun yüzeyinde bir karaltı vardı. Aklıma ilk gelen şey köpekbalıkları olmuştu. Fakat yanılmıştım. Bu bir balıkçı sandalıydı.

Çok geçmeden bir inci avcısı suya atlamış ve rastgele istiridyeleri toplamaya başlamıştı. On beş yirmi saniyede bir yukarı çıkıp hava alıyor, istiridyeleri bırakıyor ve sandala bağlı bir ipin yardımıyla tekrar alıyordu.

Adamı yarım saat kadar kıpırdamadan olduğumuz yerden seyrettik. Birdenbire adamın korkuya kapılıp, kayığa çıkmaya çabaladığını gördük. Yoksa o da bizi mi

görmüştü. Fakat değildi. Adamın başı üzerinde büyük bir karaltı belirmişti. Bu bir köpekbalığı idi.

Dilim tutulmuş korkunç manzarayı kıpırdamadan izliyordum.

Adam yana yatarak köpekbalığının ilk saldırısını atlatmıştı. Fakat kurnaz hayvan şiddetli bir kuyruk darbesiyle adamı baygın bir halde dibe serivermişti.

Hızını alamayarak biraz ileriden geriye dönen canavar köpekbalığı hızla baygın adamın üzerine geliyordu. Kocaman ağzını açmış, adamı ikiye bölmek için hazırlanmıştı. Uzaktan dişleri bıçak gibi parlıyor, insana ürküntü veriyordu.

O ana kadar sessizce olayı takip eden Kaptan Nemo, ani bir hareketle bıçağını çekip, kararlılıkla balıkçı ile köpekbalığının arasına dalıvermişti.

Korkunç hayvan bu kez yönünü yeni ava doğru çevirip saldırıya geçti. Biz şaşkın bir durumda idik.

Köpek balığının kendisine iyice yaklaşmasını bekleyen kaptan çevik bir hareketle yana çekildi ve bıçağını hayvanın karnına saplayıp çıkardı. Masmavi sular bir anda kan kırmızıya boyanıvermişti. Bıçak can alıcı darbeyi vuramamış, hayvan iyice kudurmuştu. Canavardan akan oluk gibi kan, görüşü de azaltmıştı.

Kımıldamaya cesaret edemeden seyrediyorduk. Bir ara Kaptan Nemo'yu canavarın yüzgeçlerine sarılmış, bıçağın kullanmaya çalışırken gördük. Kaptan'ın durumu gittikçe güçleşiyordu.

Canavar kuvvetli bir silkinişle kaptanı üzerinden atıvermişti. Bu Kaptan'ın sonu idi. Birkaç saniye sonra, canavarın bıçkı makinasını andıran ağzı, zavallıyı ikiye biçiverecekti.

İşte tam o anda Ned Land'ın elinde zıpkınıyla ileri fırladığını gördüm. Kanadalı büyük bir ustalıkla zıpkınını hayvanın canalıcı yerine saplayıvermişti. Canavar olduğu yerde dönmeye başlamıştı. Kaptan mutlak bir ölümden Ned Land'ın yardımıyla kurtulmuş oldu. Hemen balıkçının yanına gidip, adamı su üstüne çıkarıp, kayığına yerleştirdik. Soluk alması için bazı egzersizler yaptırıldı. Adam gözlerini yavaş yavaş açtığı anda üzerinde dört tane kocaman baş vardı. Adamın yüzünde şimdi değişik bir korku belirmişti. Garip kıyafetimiz adamı oldukça korkutmuştu anlaşılan.

Kaptan Nemo'nun işareti ile teker teker denize daldık ve geldiğimiz yoldan geriye döndük. Çok geçmeden de sandalımızı bulup yukarıya tırmanmıştık.

Dalgıç elbiselerimizi üzerimizden çıkarırken Kaptan Nemo:

-Teşekkür ederim Land usta!... dedi

Kanadalının cevap vermesini beklemeden de:

-Haydi, Nautilus'e dönüyoruz, diye ilave etti.

Sandal hemen harekete geçti. Yolda öldürdüğümüz köpekbalığının leşini gördük. Kan kokusunu alan bir sürü köpekbalığı onu parçalamaya koşmuşlardı. Bir fırsatını bulup Kaptan Nemo'ya:

-İnsanlardan tiksindiğimizi sanıyordum... dedim.

Dalgin bir tavırla yüzüme bakan Kaptan Nemo:

-Ben son nefesime kadar, haksızlıklarla mücadele edeceğime söz verdim. Zalimlere karşı acımam yoktur. Bu zavallı ise zulüm altında inleyen bir millettir. Ona onun gibilere yardım edebilmek ise tek yaşama gayemdir diye karşılık verdi.

29 Ocak günü, Seylan adası ufukta kaybolmuştu. Ertesi gün su üstüne tekrar çıktığımızda görünürde hiçbir kara parçası yoktu. Kaptanın keyfinin istediği yere gidiyorduk Ned Land'ın ifadesiyle. 3 Şubat'a kadar çeşitli derinliklerde yol alarak Umman Denizinde dolaştık. 5 Şubat'ta Aden körfezine, 7 Şubat'ta ise Kızıldeniz'e girmiştik. Anlamadığım şey Kaptan'ın bu kapalı denize niçin girdiği. Fakat buna rağmen Kızıldeniz'i görme imkânı doğduğu için de son derece sevinçli idim.

Afrika sahillerine yaklaşarak yola devam ettik. Civar-
dan gemiler geçerken, görünmemek için dibe dalıyor, bir süre sonra tekrar su üstüne çıkıyorduk. Büyük salondaki cam pencereden denizin tüm özelliklerini inceleme fırsatı bulabiliyordum. Çeşitli yosunlar, balıklar, süngerler mercan kayalıkları gözlerimizin önünden şerit gibi geçiyor, müthiş bir ahenk oluşturuyordu. Denizdeki hayat herşeyiyle kusursuz bir dengede idi.

O gün, üst sahanlığa çıkmıştım. Kaptan Nemo da orada idi. Yanıma gelerek:

-Söyleyin bakalım sayın profesör, Kızıldeniz hoşunuza gitti mi?

-Evet kaptan, harikulade gzelliikte yaratılmış. Tek kelimeyle kusursuz. Ayrıca geminiz de çok dayanıklı ve marifetli.

-yledir. Nautilus, fırtınalara, şiddetli akıntılara dayanacak özelliklere sahiptir.

-Duyduğum kadarıyla Kızıldeniz tehlikeli imiş. Oysa Nautilus bunu fark ettirmedi bile.

Kaptan gülerek:

-Nautilus'n benzerinin yapılabilmesi için bir yüzyıl geçmesi gerekir.

Konuyu değiştirmek istiyordum.

-Kızıldeniz de ki yolculuğumuz ne zaman bitecek kaptan?

-İki gün sonra Akdeniz'e geçeceğiz.

-Akdeniz'e mi? Fakat nasıl? İki günde Afrika'yı dolaşmayacaksınız sanırım.

-Hayır Profesör Afrika'yı dolaşmayı hiç düşünmedim.

-O halde geminizi karadan mı yrteceksiniz?

-Sayılabilir. Yalnız bir farkla karanın üstünden değil de altından yürüteceğiz mösyö.

-Altından mı?

-İzah edeyim mösyö. İnsanların bugün yapmaya çalıştıkları Süveyş Kanalı'nı biliyorsunuz. Akdeniz'le Kızıldeniz'i birbirine bağlamayı amaçlıyor. Oysa dünya kurulurken bu kanal da kurulmuş, insanların istifadesi-

ne sunulmuştur. Fakat insanlar sürekli olarak gereksiz şeylerle uğraştıklarından bu kanalın yerini hala keşfedememişlerdir.

-Yani siz Kızıldeniz'le Akdeniz arasında bir geçidin bulunduğunu mu söylemek istiyorsunuz.

-Evet!.. Hem de geniş bir geçit. Ben bu tünele "Arabistan Geçidi" adını verdim.

-Peki böyle bir tünelin varlığını nasıl keşfettiniz?

-O biraz rastlantı oldu. Kızıldeniz'de yakaladığım balıkların aynısını Akdeniz'de de yakalayınca nedenini araştırmaya başladım. Süveyş civarında avladığım çeşitli balıkların kuyruklarına bakır halkalar geçirerek tekrar denize attım. Bu balıkların bazılarını bir iki ay sonra Akdeniz'de ele geçirince iki deniz arasında doğal bir geçidin var olduğunu anladım. Varlığına kesinlikle inandığım bu geçidi Nautilus'ün becerilerinden faydalanarak aradım ve buldum. Hatta içinden geçtim.

Ertesi gün, yani 1 Şubat'ta suyun üstüne çıktık. Etraf gemi kaynıyordu. Tekrar dalıp yola devam ettik. Öğleye doğru tekrar üste çıktığımızda ortalık sakin idi. Conseil, Ned Land'la birlikte üst sahanlığa çıkıp oturduk. Hafif bir sis tabakası sahili görmemize engel oluyordu. Ned Land bir ara heyecanlanarak:

-Şuraya bakın profesör, ileride kıpırdayan siyah bir şeyler var.

Gösterdiği yere dikkatlice baktım. İlk anda bir şey göremediysem de kıpırdayan bir şeyler vardı.

-Evet evet Şimdi gördüm.

Conseil:

-Bir başka Natilus olmasın? diye sordu.

Ned Land:

-Hayır, bu bir deniz hayvanına benziyor.

Görünen cisme bir hayli yaklaşınca bunun bir ayıbalıŐı olduğunu anladım. Ned Land, gözünü hayvandan ayırmadan:

-Şimdiye kadar hiÇ ayıbalıŐı avlamamıŐtım dedi.

Bu arada Kaptan Nemo' da yanımıza gelmişti. Ned Land'in son sözlerini duyunca:

-EĞer avlayabilirsen bizim işin iyi bir ziyafet olur Land usta. Yalnız peŐinen söyleyeyim bunlar balınaya benze-
mez ve de kolay kolay yakalanmaz. Kendinize güveni-
yorsanız buyrun.

Ned Land biraz kızgın bir tavırla:

-Zıpkınım yanımda olsaydı bunun nasıl avlandığını
hemen gösterirdim size, dedi.

Kaptan Nemo denizcilerden birini ŐaĐırıp ona birşey-
ler söyledikten sonra Ned Land'a dönüp:

-Peki zıpkınınız Şimdi gelecek. Yalnız size nasihatım
hayvanı ilk vuruŐta haklamaya ŐalıŐın, yoksa o sizi hak-
layabilir.

Ned Land kendinden emin görünüyordu. Bu arada
mürettebattan yedi kişi sessizce sahanlıŐa ŐıkmıŐtı. Biri-

nin elinde zıpkın ve balina avcılığında kullanılan bir alet vardı.

Sandal yerinden çıkartılarak denize indirildi. Tayfalar küreklere asılmışlardı. Ned Land, Conseil ve ben sandalın arka tarafına oturmuştuk. Kaptan Nemo'ya:

-Siz gelmiyor musunuz kaptan? diye sordum.

-Hayır, şansınız açık olsun, dedi.

Sandal hareket etmişti. Hayvana üç yüz metre kala hızımızı hafiflettik ve mümkün olduğunca sessiz yaklaşmaya çalıştık. Ned Land zıpkınını havaya kaldırmış, fırsat kolluyordu. Zıpkının ucunda ufak bir fıçı bağlıydı. Bu fıçı, zıpkın hayvana saplandıktan sonra, yerini belli etmeye yarıyordu.

Ayağa kalkmış, hayvanı dikkatle inceliyordum. Uzun gövdesi kuyruk kısmına doğru incelen hayvanın üst çenesinden dışarıya doğru uzanan iki sivri dişi vardı. Yedi metrenin üzerinde boyu olan bu azmanlaşmış hayvan kendini dalgaların akıntısına bırakmıştı.

Sandal sessizce ilerleyerek hayvanın üç kulaç yakınına kadar gitti. Ned Land bedenini geriye doğru yaylandırmış, zıpkınını havaya kaldırıp uygun zamanı bekliyordu. Birdenbire zıpkının çıkardığı ıslık sesiyle hayvan suya dalıverdi. Kanadalı:

-Iskaladım! diye tepinip duruyordu.

Su üzerindeki kırmızılığı işaret ederek:

-Yanıyorsun, hayvan yaralı. Bak su kıpkırmızı oldu, dedim.

Zıpkın denizden alındıktan sonra tekrar hayvanı izlemeye başladık. Solumak için su üstüne çıkmak zorunda olan hayvanı takibimiz pek güç olmuyordu. Sandal, güçlü kuvvetli tayfaların gayreti ile hayvana zor yetişiyordu doğrusu. Ned Land zıpkınını hayvana fırlatmaya hazırlandıkça hayvan suya dalıyor, gözden kayboluyordu.

Kaçmaktan ümidini kesen hayvan bu kez geriye dönüp üzerimize doğru saldırıya geçmişti. Dümencinin ustalığı sayesinde çarpma hafifletilmişti. Fakat sandalın içi karmakarışıktı. Hepimiz birbirimizin üzerine yuvarlanmıştık. Ned Land soğukkanlılığını kaybetmemiş ve o karışıklıktan yararlanıp zıpkını hayvanın kalbine saplamayı başarmıştı. Dev balık tekrar suya dalıp gözden kayboldu. Zıpkına bağlı fiçinin yardımıyla onu kolaylıkla izleyebiliyorduk. Bir süre sonra su üzerine çıkan hayvanın cesedini sandala bağlayarak Nautilus'a döndük.

Eti dana etinden daha lezzetli olan ayıbalığı o akşam soframızı renklendirmişti.

Süveyş'in yakınlarında olmalıydık, körfez gittikçe daralıyordu. Kaptan'ın bahsettiği tüneli merak ediyor, yerimde duramıyordum. Bir mil uzağımızda donuk bir ışık görünüyordu. Kaptan Nemo yanıma yaklaşarak:

-Süveyş'in yüzer feneri. Birazdan tünelin ağzına varacağız. Bu noktadan itibaren dümene benim geçmem gerek.

Birlikte gemiye girdik. Arkamızdan kapaklar kapandı. Odama gireceğim sırada Kaptan:

-İsterseniz kaptan köşküne gelebilirsiniz, dedi.

Sevinmiştim. Böyle bir şeyi çok arzu etmeme rağmen reddolunur düşüncesiyle söyleyememişim. Böylece tüneli daha yakından görebilecek ve inceleyecektim.

Kaptan köşkü, kare biçiminde bir oda idi. Dört duvarında ki kalın camlı geniş pencereler, dümencinin her tarafı görebilmesini sağlıyordu.

Kaptan Nemo:

-Şimdi önemli olan geçidin ağzını bulabilmemiz, dedi.

Yakınından geçtiğimiz dimdik sahiller her iki yanımızdan duvar gibi yükseliyordu. Kaptan gözünü pusuladan ayırmadan bir saat kadar bu şekilde devam etti. Saat ona doğru, önümüzde geniş, karanlık ve derin bir galeri belirmişti. Nautilus cesaretle içeri girerken gövdesinden acayip sesler geliyordu. Duvarlardaki çatlakların düz bir işareti idi. Kalbim hızla çarpıyor, heyecandan elim ayağıma dolaşıyordu. Yarım saat kadar sonra Kaptan Nemo dümeni bırakarak:

-Akdeniz'e çıktık!.. dedi.

12 Şubat'ta, gün ağarırken Nautilus da suyun yüzüne çıkmıştı. Aceleyle dış sahanlığa çıkmış etrafı inceliyordum. Akdeniz'de olduğumuza inanamıyordum doğrusu. Saat yediye doğru, Ned ve Conseil de dış sahanlığa çıktılar. Kanadalı alaycı bir sesle:

-Söyleyin bakalım profesör, Akdeniz'i ne zaman görüyoruz?

-Şu anda Akdeniz'in üzerindesiniz dostum.

Conseil şaşkınlıkla:

-Yani tüneli geçtik mi?

-Evet. Sizler horul horul uyurken.

Kısa bir sessizlik oldu. Etrafı dikkatle inceleyen Ned Land ve Conseil Akdeniz'de olduğumuza inanmaya çalışıyorlardı.

-Madem ki Akdeniz'deyiz o halde asıl mevzumıza gelelim diyerek sözlerine devam etti.

-Avrupa sahillerine yaklaşıyoruz. Bu fırsatı kaçırmayıp bir an önce kurtulmanın yollarını aramalıyız.

Ona uygun bir fırsatın çıkmasını beklemek zorunda olduğunu söyledim. Ned Land başkaldırır bir sesle:

-Uygun dediğiniz fırsat ne zaman çıkacak peki?

-Belki yarın, yalnız önümüze çıkan fırsat elverişli, olmalı ve onu iyi kullanmalıyız. Aksi halde kaptan bizi kesinlikle bağışlamaz.

Konuşmamızı burada bitirirken Ned Land'a da dikkatli olmasını tembihledim. Akşama doğru kaptanla büyük salonda yalnız kalmıştık. Dalgın görünüyordu. Sessiz geçen birkaç dakikanın ardından çelik bölmeler açılmış, deniz olanca berraklığı ve harikuladeliği ile gözlerimizin önüne serilmişti. Kaptan dikkatle iki tarafı da izliyordu.

Bu ara ilginç bir şey gözüme çarptı. Biraz ilerimizde suya dalıp çıkan bir adam vardı. Mayolu bir yüzücüye benziyordu. Adam suyun üstüne çıkıyor, derin derin soluk alıyor, yine dalıyordu. Kaptan Nemo'da pencereye yaklaşarak dikkatle baktı. Mayolu yüzücü de cama yaklaşmış içeri bakmaya başlamıştı. Kaptan adama birta-

kım işaretler yapıyordu. Adam da işarete karşılık verdi ve tekrar su üstüne çıkarak kayboldu. Şaşkınlığımı farkeden kaptan:

-Bu adam dünyaca meşhur yüzücü Nicolos'tur. Bir adadan diğerine yüzerek gider ve gelir, dedi.

Merakla sordum:

-Onu tanıyor musunuz?

-Tanımamam için bir neden var mı?

Cevap vermemi beklemeden sol pencereye yakın dolabın içinden ufak bir sandık çıkardı. Sandığın kapağında "Mıbılıs ın Mobile" yazıyordu. Dolabın içinden çıkardığı sandık altın çubuklarla dolmuştu. İyice kapattıktan sonra, kapağına bir adres yazdı. Biraz sonra içeri giren dört gemici sandığı alıp dışarı çıktılar.

Bu işler bittikten sonra kaptan bana dönerek:

-Size iyi geceler profesör!.. deyip çıkıp gitti.

Odama gittim ve boşuna uyumak için yatakta dönüp durdum. Yüzen adamla altın dolu sandık arasında bağlantı kurmaya çalışıyordum. Geminin yalpalandığını görünce su yüzüne çıktığımızı anladım. Dış sabahlıktan ayak sesleri geliyordu. Sonra bütün sesler kesildi. İki saat kadar sonra tekrar aynı sesler duyuldu.

Düşüncelere dalmıştım. Onca altın nereye götürülmüştü? Ertesi gün bu olayı arkadaşlara anlattım. Onlar da şaşırılmışlardı. Ned:

-Acaba, Kaptan bu altınları nereden buluyor? diye

sordu.

Verecek cevabımız yoktu. Öğle yemeğini yiyip salona geçtim. Çalışmaya dalmıştım ki içerisi müthiş bir şekilde ısınmaya başladı. Sıcaklık gittikçe artıyordu. Gemide yangın mı çıktı diye düşünerek dışarı çıkmak için ayağa kalkmıştım ki kaptan geldi. Termometreye bakarak:

-Kırk iki derece, dedi.

Sebebini sordum.

-Kaynar suyun içinde yolculuk yapıyoruz profesör.

-Birazdan bu cehennemden çıkarız, dedi.

Gerçekten de bir çeyrek saat sonra sıcaklık yok oldu. Denizin yüzeyine çıkarak rahat bir soluk aldık. Ned Land, kaçmak için bu bölgeyi seçmiş olsaydı kesinlikle haşlanarak ölürdük.

Derin suları yeğleyerek hızla yol alan Nautilus. Ancak geceleri birkaç dakikalığına havasını temizlemek için su yüzeyine çıkıyordu. Kaptan Nemo yine ortalarda görünmüyordu. Akdeniz'i boydan boya yıldırım hızıyla geçip 18 Şubat'ta Cebelitarık Boğazı'ndan geçerek Atlas Okyanusu'na girdik. Cebelitarık'ın muhteşem bir görünüşü vardı. Boğaza bu isim Endülüs'ü fethedip imar eden Emevi kumandanı Tarık bin Ziyad'dan dolayı verilmişti.

Kaptan Nemo'nun Akdeniz'den hoşlanmadığı kesindi. Her karış suyunu bir gemiye rastlanan, karşılıklı sahilleri birbirine çok yakın olan Akdeniz'de Kaptan Nemo boğulur gibi oluyordu. Anlaşılan istediği özgürlüğü bu

daracık deniz verememişti.

Natiulus'ün ortalama hızı yirmi beş mil olmuştu Akdeniz'i bir ucdan öbür uca geçerken Ned Land'ın kaçma planları bu hız dolayısıyla suya düşmüş, sinir buhranları geçirmesine neden olmuştu.

Libya yarımadasını geçtikten sonra geminin hızı daha da yükselmiş ve derinliklere dalmıştı. Bu arada sık sık batık gemilere rastlıyorduk. Cebelitarık Boğazı çevresinde ise bu batık gemiler daha da fazlalaşmıştı.

Boğazı geçtikten sonra Atlas Okyanusu'na girmiş ve su üstüne çıkmıştık.

Üç buçuk ay içerisinde katettiğimiz yol kırk bin mil idi.

Daha ne kadar gidecektik? Gelecek bize neler gösterecekti? Tüm bunlar meçhulümüzdü. Ned Land ve Conseil ile birlikte dış sahanlığa çıkmıştık. Güneyden kuvvetli bir rüzgâr esiyordu. Biraz hava alıp tekrar aşağı indik.

Ned Land benimle beraber kamarama kadar geldi. Yüzünde üzgün ve düşünceli bir ifade vardı. Odanın kapısını kapattıktan sonra oturdu. Derdinin ne olduğunu biliyordum. Sakin bir sesle:

-Dostum, duygularını çok iyi anlıyorum. Fakat bu ortam içerisinde kaçmaya teşebbüs etmek inan ki delilik olur. Birkaç güne kadar sanırım güzel bir imkân çıkar.

Ned Land durgun bakışlarla:

-Birkaç gün daha dayanmaya gücüm kalmadı profesör. Bu akşam İspanya sahillerinin yakınından geçece-

ğiz. Şansımızı bir deneyelim.

Cevap vermedim. Ned yerinden kalkıp yanıma yaklaşılarak:

-Bu akşam saat dokuzda. Conseil'e haber verdim. Gemidekilerin bizi görmeleri mümkün değil. Biz herşeyi ayarlayacağız. Siz kütüphanede işaretimizi beklersiniz. Akşama görüşürüz.

Doğrusu Ned Land'ın bu kadar çabuk harekete geçeceğini tahmin etmemiştim. Biraz zaman kazanmak için:

-Hava çok kötü. Üstelik deniz dalgalı, her an bir fırtına çıkabilir, dedim.

Umursamaz bir tavırla omuzlarını silkti:

-Bu tehlikeyi göze almak zorundayız. Özgürlüğümüz için bu gerekli profesör. Ya karaya çıkmayı başarırız ya da suların dibini boylarız.

Cevap vermeme beklemeden çıkıp gitti. Donup kalmıştım. Düşünmek için hiç de vakit yoktu. Aslında Ned Land haklıydı. Başka türlü buradan kurtulmamız mümkün değildi. Peki ya benim araştırmalarım?

Bu arada, sular sarnıçlara dolmuş ve Nautilus tekrar derinlere dalmıştı.

O gün Nautilus'taki en üzüntülü günümdü. Özgürlüğüme kavuşma umuduyla, böylesi bir geziden vazgeçmek zorundaydım. Yanıma sadece seyahatimiz esnasında tuttuğum notları alacaktım.

Kaptan Nemo'yu düşündüm. Onu altın çubukları san-

dığa dizdiği günden sonra görmemiştim. Kaptanı hem görmek hem de görmemek istiyordum. Odalarımız bitişikti, ayak seslerini duymaya çalıştım. Fakat hiçbir ses gelmiyordu.

Zamanın çabuk geçmesini istiyordum ama dakikalar bir türlü geçmek bilmiyordu.

Akşam yemeğimi bir gemici getirmişti. İştahsızca yedim. Zaman ilerledikçe heyecanım doruğa çıkıyordu. Nabzımın atışını duyuyor gibiydim. Sakinleşmek için odayı boydan boya dolaşılıyor, başka şeyler düşünmeye çalışıyordum.

Büyük salonu son bir kez görmek istedim. Salona geçerken Kaptan'ın odasının kapısının aralık olduğunu fark ettim. İçeri de olabilirdi. Varlığını belli etmemeye çalışarak geri çekildim. İçerden en ufak bir ses bile duyulmuyordu. Biraz cesaretleterek başımı uzatıp baktım, oda bomboştur. Kapıyı itip içeri girdim.

Odadaki çalar saatin sekizi vurmasıyla kendime geldim. Gözetlendiğim duygusuna kapılarak ürperdim ve alelacele salona geçerek oradan odama girdim. Artık hazır sayılırdım. Ned Land'ın işaretini beklemeye başladım. Gemide tam bir sessizlik hâkimdi.

Bu ara pervanenin sesi aniden durdu. Geminin hafifçe sarsılması ile dibe oturduğumuzu anladım. Ned Land'dan beklediğim işaret de bir türlü gelmiyordu.

Tam bu sırada salonun kapısı açıldı ve Kaptan Nemo içeri girdi.

-Ben de sizi arıyordum profesör, size bir şey anlat-

mak istiyorum.

-Sizi dinliyorum.

Kaptan hiçbir şeyden şüphelenmeden:

-Şu anda Vigo Körfezindeyiz. Ve bu körfezin dibinde büyük bir hazine yatıyor. Altın ve gümüşler istemediğiniz kadar. Görmek ister misiniz?

Cevap vermemi beklemeden yürüyüp salona geçen kaptanı takip ettim. Çelik levhalar açılmış, elektrik fenerlerinin aydınlattığı denizin içi gündüz gibi görünüyordu. Dalgıç elbiselerini giyinmiş mürettebat, çürümüş fıçıları, yarılmış sandıkları kaldırıp, altın ve gümüş çubukları, paraları, mücevherleri topluyorlardı. Toplanan bu paha biçilmez hazineler gemiye bırakılıp tekrar geriye dönülüyordu.

Tahminime göre burası 22 Ekim 1702'de Fransız Donanması'nın battığı yeri.

Bir buçuk yüzyıldır Okyanus'un derinliklerinde korunan bu hazineye şimdi Kaptan Nemo kendi malıymış gibi el koyuyordu. Bana dönüp gülümsemeye çalışarak:

-Profesör, biliyor musunuz denizin dibinde hiç el değmemiş iki milyon ton gümüşün yerini tespit etmiş durumdayım. Bunların tamamını istediğim anda çıkartabilirim Sanırım zenginliğim konusunda bir fikir sahibi olmuşsunuzdur.

-Anlıyorum, kaptan! Yalnız bu hazineyi sizin yerinize başkalarının çıkarmasını arzulardım. Hiç olmazsa insanlık bundan faydalanırdı.

Bu sözlerim kaptanı kızdırmış olmalı ki gözlerinden

kıvılcımlar saçarak:

-Bu paraları kendim için mi topladığımı sanıyorsunuz? İnsanlık için kullanmadığımı nereden biliyorsunuz? Yeryüzünde aklıktan acı çeken insanların, zulüm altında inleyen ülkelerin varlığını bilmediğimi mi sanıyorsun. Anlamıyor musun ki...? Birden sustu. Belki de gereğinden fazla konuştuğuna pişman olmuştu. Anlaşılan sırrını ifşa etmek istemiyordu. Ertesi gün odama Ned Land geldi. Üzgün görünüyordu. Teselli etmek için:

-Kısmet Ned. Belki ileride daha güzel fırsatlar çıkar.

Ned Land dışlerini gıcırdatarak:

-Anlamıyorum! Bu baş belası kaptan tam kaçacağı-mız sırada nasıl olup gemiyi durdurdu?

Ned'e bir gün önceki olayı olduğu gibi anlattım. Gece, saat on bire doğru Kaptan Nemo odama gelerek denizin dibinde bir gezinti yapmayı teklif etti. Dalgıç elbiselerimizi giyip birlikte denizin dibine indik. Fenerlerimizi de yanımıza almamıştık. İki mil kadar ötemizden kırmızı bir ışık yayılıyordu. Sarp kayalıklar arasında iki saatlik bir yolculuktan sonra kırmızı ışığa yaklaşabilmiştik. Burası kor halinde lavlar fışkıran bir yanardağdı. Lavların parlaklığı etrafı gün gibi aydınlatıyordu. Bu parlak ışık alttaki vadide bir şehrin harabelerini de ortaya çıkarıyordu. Gördüğüm manzara karşısında neredeyse küçük dilimi yutacaktım. Kaptana elimle harabeleri gösterdim. Kaptan yerden aldığı bir taşla kayanın üzerine «Atlantis» diye yazdı. Evet burası kaybolan ülke Atlantis idi... Gemiye nasıl döndüğümü hatırlamıyorum. Ertesi gün çok geç uyanmıştım. Odama giren Conseil'e geceki ge-

ziyi anlattım. Bana pek inanmış görünmüyordu. Kaptan Nemo geminin rotasını güneye doğru çevirmişti. Avrupa sahillerinden sürekli uzaklaşıyorduk ve nereye gideceğimiz meçhuldü. Ned Land kaçma ümidini tamamen yitirmişti. Tam yirmi gün Okyanusta sağa sola dolaşıp durduk. Diplere dalıp araştırmalar yapıyorduk. Kaptan Nemo, bilim adamlarına özgü bir heyecanla, camdan dışarıyı gözlüyordu. Gösterge altı bin metre derinlikte olduğumuzu gösteriyordu. Bir saat sonra on üç bin metre derinliğe inmiştik ve denizin dibi hala görünmüyordu. Korkunç bir basınca rağmen inmeye devam ediyorduk. Sac levha eklemleri basınç altında titriyor ama yapılışındaki özellik dolayısıyla dayanıyordu.

On dört bin metrede tepelerin sivri zirveleriyle karşılaştık. Bu zirvelere sürtünerek geçerken çevremizde ancak birkaç kabuklu yaratık ve deniz yıldızı görünüyordu., On altı bin metre derinlikte onlar da kayboldu. Geminin gövdesi bin altı yüz atmosfer basınç altındaydı. Başka bir deyişle yüzeyin her santimetre karesine bin altı yüz kilogramlık bir basınç isabet ediyordu.

Kendimi tutamayarak:

-Müthiş bir olay!.. İnsanların yüzyıllarca erişemeyeceği bir derinlikteyiz, dedim.

Kaptan Nemo:

-İsterseniz bu muazzam görüntüyü resimleyebiliriz, dedi ve yerinden kalkarak fotoğraf makinasıyla bu muhteşem görüntüyü tesbit etti.

-Artık yukarı çıkabiliriz profesör. Şimdi iyi tutunun.

Bu uyarının nedenini düşünmeme vakit kalmadan korkunç bir hızla Okyanusun yüzüne doğru çıkmaya başladık. Suyun itme gücü o kadar şiddetliydi ki, bir yere tutunmaya fırsat bulamamış, halının üzerine yuvarlanı-vermişim. On altı bin metrelik uzaklığı dört dakikada kat etmiştik.

Natiulus bir süre sonra yönünü değiştirerek güneye doğru yol almaya başlamıştı. Horn Burnu'nu dönerek Büyük Okyanus'a geçeceğini tahmin ediyordum. Böylece dünya turunu tamamlamış olacaktı.

Oysa tahmin ettiğim gibi olmadı. Gemi güneye doğru yoluna devam ediyordu. Bu istikamette gidersek Güney Kutbuna ulaşacaktık. Bu delilikti. Ama Kaptan Nemo'dan da her türlü delilik beklenebilirdi. Ned Land'a hak veremeye başlamıştım.

Kanadalı benimle karşılaşmaktan adeta kaçıyordu. Bu tutsak hayatın onu ne kadar sıktığını ve öfkeli olduğunu tahmin edebiliyordum.

14 Mart günü Conseil ile birlikte odama gelerek:

-Nautilus'ta acaba kaç kişi var? diye sordu.

-Kesin bilemiyorum. Ama yaptığım kaba bir tahminle gemide altı yüze yakın insan yaşayabilir. Düşünceni anlıyorum. Fakat bir müddet daha sabretmek durumundayız.

Kanadalıya gemideki tekdüze hayat dayanılmaz geliyordu. Ama yapacak da başka birşey yoktu.

Nautilus su yüzeyine çıkmıştı. Büyük bir balina sürü-

sünün ortasında yol alıyorduk. Üst sahanlıkta balinaları seyrederken Ned Land hayıflanarak:

Şu anda bir balıkçı gemisinde olsaydık, bunların nasıl avlandığını size gösterirdim, dedi.

Conseil:

-O kadar istiyorsan Kaptan'dan izin al, dedi.

Conseil'in söylediği aklına yatmış olan Ned Land yerinden kalkıp gözden kayboldu. Birkaç dakika sonra da Kaptan Nemo ile birlikte geri döndü. Kaptan balinalara bakarak:

-Bunlar güney balinaları, dedi.

Kanadalı umutla:

-İzninizle bunlardan bir iki tanesini avlamak istiyorum.

Kaptan Nemo:

-Yalnızca öldürme güdünüzü tatmin etmek için avlamak istiyorsunuz. Bu zararsız hayvanları boş yere öldürmenize izin veremem.

Bu beklenmeyen cevap karşısında şaşırılmıştık. Kanadalının bu tür sözlerden hiçbir şey anlayacağını sanmıyordum. Şaşkınlık ve öfkeyle kaptanın yüzüne bakıyordu. Kaptan Nemo ona hiç aldırmadan ufku gözden geçiriyordu. Birkaç dakika sonra:

-Güneyimizde kıpırdayan şu siyah noktaları görüyor musunuz? İşte balinaların insanlardan sonraki en büyük düşmanları onlardır.

Merakla sordum:

-Nedir onlar?

-Kaşalotlar. Birkaç defa bunların sürülerine rastlamıştım. Tıpkı insanlar gibi kötülük yapmaktan hoşlanan, yırtıcı hayvanlardır.

Ned Land'ın da gönlünü almak amacıyla:

-O halde izin verirseniz bunlardan birkaçını avlayalım, dedim.

Kaptan Nemo:

-Boşuna ısrar etmeyin mösyö Aronnax. Bunları kendim avlayacağım. Haydi zaman kaybetmeden içeri girelim. Size av nasıl olurmuş göstereyim. Yalnızca ağız ve dişten ibaret olan bu hayvanlar karşısında zıpkın zaten etkili olmaz.

Ağız ve diş!.. Boyu yirmi beş metreye kadar ulaşan bu koca kafalı, korkunç hayvanı ne güzel de tarif ediyordu. Bu hayvanların üst çenesinde her biri yirmi santim uzunluğunda ve iki kilo ağırlığında yirmi beş tane diş vardı.

Kaşalotlar, balinaları görmüşler, korkunç bir hızla yaklaşıyorlardı. İki sürü arasında çok az bir uzaklık kalmıştı ki Nautilus suya daldı ve iki sürü arasına giriverdi.

Büyük salondaki pencereler açılmış, Ned Land, Conseil ve ben pencerenin önünde yerimizi almıştık. Kaptan Nemo ise dümen dairesine giderek, geminin idaresini ele almıştı.

Nautilus hızını artırarak hücumla geçti. İlk etapta bir iki tanesi geminin çelik mahmuzunu ile ikiye biçilmişti bile. Diğerleri bu yeni durum karşısında savunmaya geçtiler.

Korkunç ve hızlı bir zıpkın gibi hareket eden Nautilus, Kaşalot sürüsünün arasına dalıyor, bir kaç tanesini ikiye biçip, tekrar dönüyor, yine saldırıyordu. Denizin içi bir balık mezbahası haline gelmişti.

Bir saat kadar süren bu mücadelede kaşalotların hiç de şansı yoktu. Guruplar halinde gemiye saldırıyorlar fakat etkili olamıyorlardı. Kocaman sürü yavaş yavaş eridi ve yok oldu. Deniz tekrar eski sessizliğine dönmüştü. Geminin su üstüne çıkmasıyla biz de üst sahanlığa çıktık. Manzara korkunçtu. Paramparça olan kaşalotların cesetleri, denizin üzerinde et ve kemikten bir adacık oluşturmuştu. Denizin rengi değişmişti sanki...

Kaptan Nemo yanımıza gelerek:

-Söyle bakalım Land Usta. Avı nasıl buldun?

Kanadalı kaptanın yüzüne dimdik bakarak:

-Hayvanları zalimce ve amaçsız öldürdünüz. Ben kasp değil avcıyım. Sizin yaptığınız ancak mezbahada yapılır.

Kaptan Nemo umursamaz bir tavırla:

-Hiç önemli değil. Ben zararlı canavarları öldürdüm o kadar.

Nautilus, güneye doğru hızla yol alıyordu. Görünüşe göre Güney Kutbu'na doğru gidiyorduk. Fakat bugüne kadar oraya varmayı kimse başaramamıştı. Mevsim de

elverişli değildi. Elli beşinci enleme yaklaştıkça, yüzen iri buz kütlelerine rastlıyorduk. Bunlar buz dağlarından kopan ve gemiler için büyük bir tehlike olan parçalardı.

Ned Land'ın bu görüntülere alışık olmasına karşılık Conseil ve ben ilk defa bu tür bir manzarayla karşılaştığımız için şaşkınlıkla seyrediyorduk. Isı bir hayli düşüktü. Termometre sıfırın altında iki ila üç dereceyi gösteriyordu. Giysilerimiz hava şartlarına uygun şekilde yapıldığı için pek farketmiyorduk. 15 Mart'ta New-Shetland ve Orkney adalarını geride bıraktık. Güney Kutup dairesini geçtiğimizde her tarafımızı, yüzen iri buz parçaları kuşatmıştı.

Kaptan Nemo hiç aldırış etmeden bu buz parçalarının arasından ustalıkla geçiyordu. Anladığım kadarıyla kaptan Güney Kutbu'na denizin altından ulaşmak istiyordu. Karşılaştığımızda kararsız bir sesle onu uyarmak istedim.

-Buz çölünün altında, buz tutmamış denizin bulunduğunu düşünüyorsunuz. Ama unuttuğunuz bir nokta var. Buz dağlarının dörtte üçü su altında bulunur.

-Biliyorum sayın profesör. Zaten cesaretimi de oradan alıyorum. Buradaki buzdağlarının en yükseği yüz metre kadardır. Demek ki su altındaki kalınlık üç yüz metre civarında.

-Doğru, dedim.

Kaptan Nemo devam ederek:

-Tek zorluk şurada, günlerce su yüzüne çıkamayacağımız için havayı yenileyemeyiz. Fakat ben herşeyi

hesapladım. Siz hiç kaygılanmayın.

İçeri birlikte girdik. Biraz sonra pompaların sesi gelmeye başlamıştı. Depolara yüksek basınçla hava dolduruluyordu.

Bütün hazırlıklar tamamlandıktan sonra Nautilus suya daldı. Büyük salonun pencereleri açılmış Kutup Denizi'nin derinliklerini seyre dalmıştık. Tahmin ettiğimiz gibi buz çölünün altında durgun deniz vardı. Bu hızla yolumuza devam edebilirsek kırk saat sonra Güney Kutbu'na ulaşmamız gerekirdi. Buralarda hiçbir balığa rastlamamıştık.

Ertesi gün tekrar pencerenin karşısına geçtim. Hızımız yavaşlamış görünüyordu. Geminin yukarı doğru çıkmaya başladığını görünce kalbim şiddetle çarpmaya başladı. Suyun yüzüne çıkmayı başarabilecek miydik? Hafif bir sarsıntı, bankizin alt yüzüne çarptığımızı belli etti.

Aynı gün, birkaç kez yukarıya çıkmaya çalışıldı. Her defasında da bankizin alt yüzüne çarpıyor, yukarıya yol bulunamıyordu.

O akşam da durumumuzda bir değişiklik olmadı. Üstümüzdeki buzun kalınlığı dört beş yüz metre kadardı. Bankiz incelmeye başlamıştı ama oksijenimiz de oldukça azalmıştı. O gece oldukça rahatsız oldum. Birkaç kez kalkıp odada sıkıntı ile dolaşım. Umutsuzluk ve endişe içindeydim. Nautilus yukarı çıkma girişimlerini sık sık tekrarlıyordu. Sabaha karşı bankizin alt yüzüne elli metre derinlikte rastladık. Gözlerimi manometreden ayırmıyordum. Çapraz bir hattı izleyerek durmaksızın

yükseliyorduk. Üstümüzdeki buz tabakası ise gittikçe inceliyordu.

19 Mart sabahı saat altı da Kaptan Nemo salona girerek:

-Su yüzüne çıktık, dedi.

Derhal dış sahanlığa koştum. Tan yerinde soluk bir ışık görülüyordu. Keskin bir ayaz soluğumuzu kesiyordu. Çevremizi irili ufaklı yüzlerce buz parçası sarmıştı.

Büyük bir heyecanla kaptana sordum:

-Güney Kutbu'nda mıyız?

-Öyle sanıyorum. Fakat kesin yerimizi birazdan belirleyeceğiz.

On mil uzaklıkta, ufak bir ada görünüyordu. Yavaş yavaş bu adaya doğru ilerledik. Bir saat kadar sonra adadaydık. Karaya oturmamak için ihtiyatlı davranarak adaya üç yüz metre kala durduk. Conseil ben ve kaptanla birlikte iki mürettebat sandala binerek karaya ulaştık. Kaptana:

-Sayın Kaptan bu toprağa ilk ayak basan insan siz olun, dedim.

Kaptan heyecanla:

Burada karaya çıkabilirim. Çünkü biliyorum ki hiçbir zalim insanın ayağı burayı kirletmemiştir.

Toprağa atlayan kaptanı takip ettik. Yaptığımız incelemeye göre güney Kutbu'na ulaşmıştık.

Kutbun hayvanlarını iki günlük bir süre içerisinde incelemeye çalıştık ve 22 Mart günü, sabah saat altıda dönüş hazırlıklarına başladık. Nautilus yavaş yavaş daldı ve yüz metre derinlikten kuzeye doğru ilerlemeye başladı.

Önemli bir işim yoktu. Erkenden yattım. Şimdiye kadar geçirdiğimiz olaylar düşümde yeniden canlanıyordu. Saat üçe doğru büyük bir sarsıntı ile uyandım. Ne olduğunu anlayamadan bir diğer sarsıntı ile odanın ortasına yuvarlandım.

Yerimden kalkıp duvarlara tutuna tutuna büyük salona gittim. Geminin içinden insan sesleri geliyordu. Salondan çıkacağım sırada Kanadalı ile Conseil göründü. Onlara:

-Ne oluyoruz? diye sordum

Conseil:

-Biz de onu soracaktık.

Kanadalı kızgınlıkla:

-Herhalde karaya oturduk.

Manometreye baktım. Üç yüz altmış metre derinlikte idik. Şaşırmıştım. Durumumuzu öğrenmek için bir an önce Kaptan Nemo'yu bulmalıydık. Dışarı çıktık, kütüphanede yoktu. Büyük ihtimalle kaptan köşkünde olmalıydı. Salona dönerek beklemeğe başladık. Kaptan yirmi dakika kadar sonra geldi.

Bizi görmemezlikten gelerek pusulayı incelemeye daldı. Yüz hatlarından endişe okunuyordu. Onu rahatsız

etmek istemiyordum. Yine de dayanamayarak:

-Bir kaza mı kaptan? diye sordum.

-Evet.

-Önemli mi?

-Olabilir. Beklenmedik bir durum. Bankizin altından kopan dağ büyüklüğünde bir buz parçası, kopmanın etkisiyle aşağıya kadar indikten sonra tekrar yukarı çıkar-ken bizi de beraberinde sürükledi. Şu anda, o koca buz parçasının üzerinde yana yatmış durumdayız.

-Sarnıçları boşaltarak kurtulamaz mıyız?

-Ona çalışıyoruz. Fakat buz dağı da bizimle beraber yükseliyor. Bankizin altına çarpıncaya kadar ne olacağı meçhul.

Dehşet ve korkuyla ürperdim. İki buz kütlesi arasında ezilerek yok olmamız işten bile değildi. Sarnıçların boşaltılması ile Nautilus yavaş yavaş doğruluyordu. Bir müddet sonra sevinçle:

-Nihayet düz duruma geldik, kurtulduk sayılır, diye bağırdım. Kapıya doğru yürüyen Kaptan Nemo çıkmak üzereyken geriye doğru dönerek:

-Daha kurtulmuş sayılmayız. Buz kütlesinin tamamen yukarıya çıkmasını beklememiz gerek.

Arkadaşlarla birbirimize bakiştık. İki buz kitlesi arasında ezilmemiz bir anlık işti.

Ned Land, Kaptan Nemo'ya ve gemisine lanetler okurken ben gözümü aygıtlardan ayıramıyordum. Kap-

tandaki soğukkanlılığa hiçbirimiz sahip değildi. Ölüm korkusu sarıp sarmalamıştı bizi. İkinci korkunç çatırtı ile tekrar yerlere yuvarlandık. Düştüğümüz yerden zorlukla kalkmıştık. Bu ara Kaptan Nemo da salona girmişti. Yanına yaklaşarak:

-Ne oldu? diye sordum.

-Buzdağı... Tüm çıkış yollarımız tıkanı.

Artık dört bir tarafımız buzlarla kaplıydı. Buzdan bir hapishanenin içindeydik kısacası.

Ned Land kendine hâkim olamayarak masaya şiddetli bir yumruk indirdi. Conseil susuyordu. Kaptan:

-Baylar, bulunduğumuz koşullar içinde iki şekilde ölebiliriz.

Sırtım soğuk soğuk terlemeye başlamıştı. Karşımdaki insanın soğukkanlılığına şaşırıyordum. O yine aynı tavırla:

-Birincisi; iki buz kitlesi arasında ezilerek ölmek, ikincisi ise yedek havanın da bitmesiyle boğularak ölmek. Açlıktan ölmemiz söz konusu değil. Bu nedenle ezilmekten ve havasızlıktan boğulmaktan korunmaya çalışmalıyız, Depodaki hava bizi yetmiş iki saatten fazla idare etmez.

-O halde yetmiş iki saat içerisinde kurtulmaya çalışmalıyız.

-Evet profesör. Bir an önce etrafımızı saran buz duvarını delmek için çalışmalarını başlatacağım.

Bunları söyledikten sonra Kaptan Nemo dışarı çıktı. Odada çıt çıkmıyordu. Arkadaşlarıma dönerek:

-Dostlarım, durumumuz son derece tehlikeli, cesaretli olmamız ve mürettebata yardımcı olmamız gerek.

Kanadalı sakın bir tavırla:

-Kaptana karşı duyduğum kin böyle bir zamanda söz konusu değildir. Elimden geleni yapmaya çalışacağım.

Elimi uzatarak:

-Teşekkür ederim Ned. Senden ancak böyle bir cevap beklenirdi. Salonun pencereleri açıldı ve dışardaki çalışmalar rahatlıkla görebiliyordum. Üstteki buz tavanını delmeye çalışmak delilik olurdu. Yorucu çalışmalardan sonra taban bölümünün on metre kalınlığında olduğu tesbit edildi. En ince yer orasıydı. Kurtulmamız için bu on metre buzun kırılması gerekiyordu. Ne kadar zor olursa olsun başarmalıydık bunu. Vakit geçirmeden çalışmalara başlandı. Mürettebat iki guruba ayrıldı. Bir gurup çalışırken diğeri dinlenecekti. İlk gurup dalgıç elbiselerini giyiniş hemen çalışmaya başladı. Ned Land kendi isteğiyle ilk guruba katılmıştı. İlk gurup iki saat kadar çalıştıktan sonra yerlerini ikinci guruba bırakmışlardı. Bu gurupda Conseil ile ben de vardım. Çalışma süremiz bittiğinde gemiye dönüp diğeri gurupla yer değiştiriyorduk. Bu arada geminin havası da iyice bozulmaya başlamıştı. On iki saatlik çalışmanın sonunda ancak bir metre buz kırabilmiştik. Bu gidişle on metrelik buz kütlelerini ancak geceli gündüzlü olmak üzere beş günde kırabilecektik.

Oysa ancak iki günlük yedek havamız vardı. Bu şartlar altında boğulmaktan kurtulmamız mümkün değildi.

Her Şeye rağmen herkes üzerine düşen görevi yapmaya çalışıyordu. Geceki çalıŐmalarla bir metre daha kazmıŐtık. Bu arada başka bir tehlike belirdi. Yan duvarlar soğuğun etkisiyle buz bağlayarak bizi sıkıŐtırmaya başlamıştı. Buna engel olamazsak cam bardak gibi ezilip gidecektik. Durumu kaptana bildirdim. Sakin bir sesle:

-Biliyorum, buna nasıl engel olabiliriz bilemiyorum. Tabanı bir an önce delmemiz gerekiyor. O gün birçok kez buz kırmak için dalgıç elbiselerini giydim. Gemideki hava iyice ađırlaŐmıŐtı. Akşama doğru açılan çukur bir metre daha derinleŐmıŐtı. Geminin içi ise havasızlıktan dayanılmaz bir hal almıştı. O gece Kaptan Nemo hava depolarını biraz açarak, gemiye bir miktar hava verdi. Ertesi gün kazma işine tekrar katıldım.

Bu arada kenar duvarlar gittikçe kalınlaŐarak gemiye yaklaşıyordu. Korkunç bir umutsuzluğa kapılmıştım. Durumun ehemmiyetini kaptan da anlamış ve çözüm yolları araştırmaya başlamıştı. Büyük salona geçerek:

-Kaç günlük havamız kaldı, diye sordum.

-Yedek depolarla birlikte tam yirmi sekiz saatlik...

Bedenimi soğuk bir terin kapladığını hissettim. Kaptan kafasında birtakım hesaplar yapıyordu. En sonunda:

-Kaynar su... dedi. Şaşkınlıkla:

-Kaynar su mu? diye sordum.

-Pompalarla sürekli olarak dışarıya kaynar su versek donmayı nleyebiliriz.

-O halde bir deneyelim.

Termometre dışarda, sıfırın altında yedi dereceyi gösteriyordu. Mutfakta büyük imbiklerle kaynatılan sular güçlü pompalarla denize fıskırtıldı. Düzenli bir çalışma ile iki saatin sonunda dışardaki soğukluk sıfırın altında dört dereceye düşmüştü. Bu sonuç bizi daha da gayrete getirdi Sürekli fıskırtılan sıcak su sayesinde dışardaki suyun sıcaklığı sıfırın altında bir dereceye yükselmişti. Tuzlu suda donma sıfırın altında iki derece olduğu için donma tehlikesini atlatmıştık. Şimdi mesele alttaki buz tabakasını kırmada idi.

27 Mart'ta altımızda dört metrelik bir buz tabakası kalmıştı. Ciğerlerim sanki kuvvetli bir el tarafından sürekli sıkıştırılmakta idi. Akşama doğru dermansızlık son haddine ulaştı. Esnemekten neredeyse çenelerim yerinden çıkacaktı. Moralem iyice bozulmuş, büyük bir korkuya kapılmıştım.

Dışarda çalışma sırasının bize gelmesini bekliyorduk. Yorgunluktan bitkin bir hale gelmeye, kolların kazma sallamaktan kopacak duruma gelmesine razı idik... Yeter ki oksijen tüplerine kavuşalım. Kaptan son kalan havayı dalgıçlar için sakladığından dışarda havasız kalma problemi yoktu şimdilik.

İçerde hava olmadığını bilen dalgıçlar her şeye rağmen dışardaki işlerini uzatmaya çalışmıyor, çalışma süresi bittiğinde hava dolu tüpü havasızlıktan kıvranan arkadaşına veriyordu. Bu konuda hepimizin örneği Kaptan Nemo idi.

O gün daha büyük bir çaba ile çalışıldı. Aradaki buz kalınlığı iki metreye inmişti. Akşam olup da gemiye girdiğim zaman, kendimi boğulacak gibi hissettim... Allah'ım!

ne korkunç bir geceydi o!.. En büyük hatiplerin, en usta yazarların dahi o geceyi anlatabileceğini sanmıyorum. Soluk almak tamamen imkânsız bir hale gelmişti. Yarı baygın bir vaziyette idim ve gemideki herkesin de aynı durumda olduğunu görüyordum.

Artık daha fazla dayanılması mümkün değildi. Kapitan altımızdaki buz tabakasını kırmanın başka yollarını araştırmaya başlamıştı. Önce sarnıçtaki suları boşalttı, gemiyi buzda kazılan çukurun tam üzerine getirdikten sonra sarnıçları tekrar doldurup gemiyi çukura oturttu. Bu ara tüm mürettebat gemiye binmiş, kapılar kapatılmıştı. Sarnıçların muslukları tamamıyla açılmış yüz metre küp su hızla dolarak geminin ağırlığını artırmıştı. Umutla bekliyorduk. Kulaklarım çınlarken geminin gövdesinin altından bazı titreme sesleri duyuldu. Buz tabakası bir kağıt gibi yırtılıp, dağılarak parçalanmıştı.

Conseil heyecanla:

-Geçiyoruz, dedi fısıltıyla.

Ona cevap verecek takatim yoktu. Elini tuttum ve sık-tım.

O buz hapsinden kurtulmuştuk ama havasızlıktan boğulma tehlikesini henüz atlattığımız değildi. Bir an evvel buzlar arasından bir yol bulup yukarı çıkmamız gerekiyordu. Sarnıçlardaki suyun ağırlığı ile gemi hızla dibe doğru iniyordu. Pompalar çalıştırıldı ve sular boşaltıldı.

Gemi yükselmeye başlamış ve rotası kuzeye çevrilmişti.

Artık dayanacak gücüm de kalmamıştı. Bütün kasla-

rım sanki felce uğramıştı, parmağımın ucunu dahi kırıp-datamıyordum. Ölmek üzere olduğumu anladım. Birden ciğerlerime dolan temiz havayla gözlerimi araladım. Su yüzüne mi çıkmıştık? Bankizi geçmeyi başarmış mıydık? Hayır! Arkadaşlarım kendi dalgıç tüplerinde kalan son havayı beni kurtarmak için yüzüme tutmuşlardı. Bu kez de onlar boğulma tehlikesi geçirmekte idiler. Cihazı ellerimle geri itmek istedim, müsaade etmediler. Saate baktım, sabahın on biriydi. Manometre yirmi metre derinlikte olduğumuzu gösteriyordu. Şu hâlde üstümüzde ince bir buz tabakası vardı. Acaba bu buz tabakasını kırıp su yüzüne çıkamaz mıydık? Çok geçmemişti ki gemi sarsılmaya başladı. Anlaşılan kaptan da aynı şeyleri düşünüp geminin burnunu yukarıya doğru çevirerek buz tabakasını zorlamaya başlamıştı. Birazcık gayretten sonra buz tabakası delindi ve yukarıya çıkıldı.

Derhal kapaklar açılmış, temiz hava gemiye hücum etmişti. Dış sahanlığa nasıl çıktım hatırlamıyorum. Belki de Kanadalı beni oraya taşımıştır. Bildiğim tek şey temiz deniz havasına kavuşmuş olduğumdu. Biraz kendime geldikten sonra ilk söylediğim söz, dostlarıma teşekkür oldu.

-Dostlarım, artık sonsuza dek birbirimize bağlıyız. Yaptığınız fedakârlık için teşekkürler... Hakkınızı hiçbir suretle ödeyebilmem mümkün değil.

Ned Land sözü değiştirmek istiyordu.

-Acaba hangi tarafa doğru gideceğiz?

-Sanırım güneşe doğru, yani kuzeye.

-Kuzeye doğru gideceğimizi ben de tahmin ediyorum

da. Büyük Okyanus'a mı, Atlas Okyanusu'na mı gidiyoruz, onu öğrenmek istedim,

Bu soruya cevap vermek mümkün değildi. Kaptan Nemo'nun kafasında ne vardı? Kutup dairesini kısa bir sürede geçtik, rotamız Horn Burnu'na doğru çevrilmişti. 31 Mart akşamı Horn Burnu'na ulaşmıştık. Çektiğimiz korkunç acılar, buz duvarları arasındaki mahkûmiyet geride kalmıştı. Şimdi geleceği düşünüyorduk. Kaptan Nemo yine kayıplara karışmış, ortada görünmüyordu. İkinci kaptanın işaretlediği haritadan Atlas Okyanusu'na gideceğimizi anladım. Bunu arkadaşlara bildirdiğimde, Ned Land:

-Çok güzel bir haber. Uygun bir fırsatta gemiyi ter ke-
deriz, dedi.

Sürekli olarak kuzeye doğru, Güney Amerika sa-
hilleri izleyerek yol aldık. 9 Nisan akşamı Güney
Amerika'nın doğudaki en uç noktasında idik.

Buradan itibaren rota doğuya çevrildi. 11 Nisan'da
Amazon Nehri deltasına girmiştik. Ertesi günü avlana-
rak geçirdik. Erzak ambarları çeşit çeşit balık etleriyle
dolduruldu ve tekrar yola devam edildi. Amerika sahilleri
gerilerde kalmıştı. İrili ufaklı adalarla ve sık sık buharlı
gemilerle karşılaşmak kaptanı sıkıyordu anlaşılır.

Kaçma fikrinden vazgeçmemiş olan Ned Land kıyı-
lardan uzaklaştıkça sinirleniyor, içine kapanıp bir köşe-
ye çekiliyordu.

Kanadalı, Conseil ve ben odamda toplanıp bu konu-
yu tekrar uzun uzun konuştuk. Tutsaklığımız altı ayı dol-
durmuştu. O güne kadar altmış sekiz bin mil kat etmiştik

bu yolculuğun biteceği yoktu.

Ned Land, Kaptan Nemo ile konuşup, serbest bırakılmamızı istemeyi teklif ediyordu. Kaptan mümkün değil bu öneriyi olumlu karşılamazdı. Ne yapılacaksa kendimiz yapmalıydık. Beklemekten başka çıkar yol görünmüyordu. Fakat yine de kaptanla konuşmayı da bir denemeli idik. İşin garip tarafı günlerdir kaptan yine görünmez olmuştu. Belki kaptanı görürüz ümidiyle salona geçtik. Pencereler açıldı ve manzara çok hoştu. Merakla dışarısını seyretmeğe başladık. Etrafımızda sarp kayalıklar, dimdik bir duvar gibi uzayıp gidiyordu. Büyük su altı mağaraları birer canavar ağzını andırıyordu. Conseil bir ara heyecanla:

-Profesör şuraya bakın! diye bağırdı.

Ned Land'la birlikte gösterilen tarafa baktık. Aman Allah'ım!.. Hayatımda bu kadar korkunç bir hayvan görmemiştim. Tüylerim ürpermişti. Gördüğüm manzara karşısında korkunç kelimesi bile yetersiz kalırdı.

En az sekiz metre boyunda dev cüsseli bir ahtapot, pencerenin biraz ilerisinde kıpırdanıp duruyordu. Mavimsi, yeşil kocaman gözleri üzerimize çevrilmişti. Anlaşılan geminin varlığı bu korkunç hayvanı rahatsız etmişti. Kollarıyla sarmaya, dişleriyle ısırmağa, vantuzlarıyla emmeye çalışıyor, başaramıyordu. Hareketlerine bakarak korkuya kapılmamız mümkün değildi.

Çok geçmemişti ki başka ahtapotlar da göründü. Birer birer saydım tam yedi tane olmuşlardı. Geminin gövdesini ısırırken çıkardıkları sesi duyuyordum.

Nautilus birdenbire durmuş ve ardından şiddetli bir

sarsıntı duyulmuştu. Karaya mı oturduk acaba? diye sordum.

Ned Land kesin bir ifade ile:

-Sanmam.

Aradan bir dakika kadar bir zaman geçmişti ki Kaptan Nemo, ikinci kaptanla birlikte salona girdi. Bize birşey söylemeden pencereye gidip ahtapotları incelemeye başladı. Son günlerde benden kaçır gibi bir hali vardı. Yardımcısına dönerek o anlamadığımız lisanla bir şeyler söyledi. İkinci kaptan dışarı çıkmış, çelik levhalar da kapanmıştı. Kaptana dönerek:

-İlginç bir ahtapot koleksiyonu, dedim.

-Evet. Sanırım bu hayvanlardan biri pervaneye sarıldı. Bu da hareketimizi engelliyor. Göğüs göğüse mücadele etmek zorundayız.

Ned Land heyecanla:

-İzin verirseniz zıpkınım ile size yardımcı olmaya çalışayım, dedi.

-Memnun oluruz.

Kaptanı izleyerek dışarı çıktık. Nautilus suyun üstüne doğru yükseliyordu. Gemiciler ellerinde baltalarla hazır beklemekte idiler. Conseil ile ben de birer balta alarak aralarına katıldık. Ned Land, zıpkını tercih etmişti.

Su yüzeyine çıkınca bir gemici kapağı aralamıştı ki ahtapotun kollarından biri içeri daldı. Kaptan bir balta darbesiyle kolu kopardı. Kıvrıla kıvrıla merdivenlerden

yuvarlanan kol içeri düşmüştü. Başka bir kol diğer bir gemiciye sarılmış çekip dışarı çıkarmıştı. Kaptan Nemo da bağıarak dışarı fırladı, biz de arkasından.

Zavallı gemici, canavarın kollarında, havada sallanıyor, kurtulmak için boşuna uğraşıyordu. Son olarak, Fransızca; "İmdat! İmdat!" diye bağırdı ve dalgaların arasında kayboldu. Ana dilimle söylenen bu imdat çağırısı beni heyecanlandırmıştı. Bu imdat sesini hayatım boyunca unutmama imkân yoktu.

Kin ve öfke ile canavarın üzerine saldırdık. Güverte kandan kırmızıya boyanmıştı. Ned Land zıpkını her fırlatışında canavarlardan birinin bir gözünü kör ediyordu. Mücadelenin en heyecanlı anında Kanadalının beline canavarlardan biri kollarını dolamayı başarmıştı. Ned Land dev ahtapota yem olmak üzereydi. Telaşla yardımına koştum. Kaptan Nemo'da durumu görmüş, benden çabuk davranıp, baltasını Ned Land'a yaklaşan iki çene arasına hızla gömmüştü. Canavarın kollarından kurtulan Ned Land zıpkınını canavarın kalbine bütün hıncıyla sapladı.

Kaptan Nemo, Kanadalıya:

-Sana olan borcumu ödedim! dedi. Korkunç mücadeleden galip olarak ayrılıyorduk. Yenik düşen ahtapotlar gemiden uzaklaşıp, dalgaların arasında kayboldular.

Kaptan Nemo yaşlı gözlerle arkadaşlarından birinin kaybolduğu denize bakıyor, gözlerinden iri iri yaşlar akıyordu.

Pervanenin tekrar çalışmaya başlaması üzerine hareket ettik. Kaptan Nemo yine görünmüyordu.

Bazen yol üzerinde yolcu gemilerine rastlıyor, hemen dalıyorduk.

18 Mayıs günü New York'un birkaç mil uzağında korkunç bir fırtınaya tutulduk. Fırtınanın etkisiyle doğuya doğru sürüklenmiştik ve kaçma umudumuz yine kaybolmuştu. Rotamız tekrar güneye çevrildi. 30 Mayıs'da İngiltere'nin açıklarından geçmiştik. Ertesi gün denizin içinde sanki bir şeyler arıyormuş gibi bir sürü daire çizip durdu. Öğleye doğru Kaptan Nemo yerimizi saptamak için dış sahanlığa çıkmıştı. Üzgün görünüyordu ve hiç konuşmuyordu. Birkaç gün sonra uzakta bir gemi görünmüştü ve Nautilus yine alel acele dalışa geçmişti. Birkaç saat sonra tekrar su üstüne çıktığımızda bir top sesiy-le selamlandık. Biraz ilerimizde bir savaş gemisi vardı. Ned Land'a merakla:

-Hangi ulusa ait olduğu belli mi, diye sordum.

Kanadalı uzun uzun baktıktan sonra:

-Bayrağı görünmüyor, fakat bir savaş gemisi olduğu kesin.

Kaçmak için bir kurtuluş umudu belirmişti. Ned Land:

-Hangi ulustan olursa olsun, biraz daha yaklaşınca denize atlayıp gemiye sığınalım, dedi.

Bu teklife cevap vermedim. Conseil'de:

-Ned'in hakkı var profesör. Bu fırsatı kaçırmamalıyız.

Tam o anda ikinci bir gürlleme sesi duyuldu. Heyecanla:

-Bize ateş ediyorlar, dedim.

Ned Land:

-Üzerinde adam olduğunu gördükleri halde ateş ettiklerine göre Nautilus'ün bir deniz canavarı değil, zırhlı bir denizaltı olduğunu anlamış olacaklar dedi. Artık kesinlikle biliyordum ki Kaptan Nemo Nautilus'ü bir oç alma silahı olarak kullanıyordu. Hint Okyanusu'nda bizi kameralarımıza hapsettiğinde de gemilerden birine saldırmış olmalıydı. Gülleler etrafımızda yağmur gibi yağıyordu. Kanadalı:

-Canımızı kurtarmak için bir şeyler yapmamız gerek profesör, dedi.

Ned Land haklıydı. Fakat ne yapılabiliirdi. Ned cebinden mendilini çıkarıp sallamaya başlamıştı. Bu hareketine devam edemedi arka taraftan kuvvetli bir el, bileğini yakalayarak büktü ve Kanadalıyı güverteye boyunca fırlatıp attı. Kaptan Nemo, büyük bir öfke ile söyleniyordu:

-Pis herif!

Kızgınlıktan tanınmayacak haldeydi. Hatta sesi bile tanınmaz bir hal almıştı. Yumruklarını savaş gemisine doğru sallayarak:

-Alçaklar! Kim olduğumu biliyorsunuz! Göstereceğim size gününüzü.

Kaptan Nemo bu sözleri söyledikten sonra Nautilus'ün burun kısmına giderek, siyah zemin üzerine kocaman, sarı bir "N" harfi bulunan bayrağını direğe çekti. Tam

o sırada yeni bir gülle Nautilus'ün gövdesine çarpmış, sekerek Kaptan Nemo'nun yakınından geçmişti. Kaptan buna, omuzunu silkeleyerek cevap verdikten sonra bana dönüp:

-Derhal içeri girin! dedi.

Heyecanla:

-Bu gemiyi batıracak mısınız kaptan? diye sordum.

-Evet!.. Batıracağım. Bunu hak ettiler.

-Olamaz!.. Yapamazsınız bunu!

-Yapacağım, sayın profesör! Sözleriniz beni etkilemez. Görmemeniz gereken bir sahneyi gördünüz. Haydi, girin içeri!

Boyun eğmekten başka elimizden bir şey gelmezdi. İçeri girdik. Gemicilerin hepsinin de yüzlerinde oç almaya hazır bir tavır vardı. Yukardan Kaptan Nemo'nun hidet dolu sesi geliyordu:

-Budalalar!.. Bu işe yaramayan güllelemlerinizle ne yapacağınızı sanıyorsunuz siz? Bekleyin bakalım!..

Kamarama girdim. Gemi hareket etmiş ve güllelerin etki alanının dışına çıkmıştı. Fakat takip devam ediyordu. Kaptan şimdilik aradaki mesafeyi korumayı yeterli görüyordu.

Akşam üstü merak ve endişeden merkez merdivine gittim. Kapaklar açıldı. Sahanlığa çıktım, kaptan da oradaydı. Sinirli adımlarla dolaşarak savaş gemisini gözetliyordu. Kaptanı kararından vazgeçirmek için son

bir girişimde bulunmayı düşündüm. Ama o konuşmama fırsat vermeyerek:

-Susun!.. Şu anda kanun ve adalet benim!.. Adaletin hesap sorduğu yerde merhamet haklarını kaybeder. Adalet yerini bulsun da isterse kıyamet kopsun beni hiç ilgilendirmez. Onlar yüzünden sevdiklerimi, vatanımı, karımı, çocuklarımı, annemi, babamı, her şeyimi kaybettim. Nefret ettiğim her şey o gemide... Anlıyor musunuz beni?

Konuşmanın anlamı yoktu. İçeri girip Ned ve Conseil'i buldum

-Kaçacağız! dedim.

Ned Land:

-Pekâlâ, geminin hangi ulustan olduğunu öğrenebiliriz mi?

-Hayır. Fakat bunun hiç önemi yok. Burada kalıp kaptanın suç ortağı olmaktansa o gemide olup onurumla ölmeyi yeğliyorum.

-Ben de aynı şekilde düşünüyorum.

Havanın kararmasını bekleyecek, ortalık kararıp da bütün gemide kesin bir sessizlik hüküm sürünce harekete geçecektik. Tabi savaş gemisinin de yeteri kadar yaklaşmış olması gerekiyordu. Harekete geçmek için fırsat gözlüyorduk. Heyecanlı olduğumuzdan hiçbirimiz konuşmuyorduk.

Sabahın saat üçüne doğru dış sahanlığa çıktım. Kaptan Nemo oradaydı. Gözünü hiç kırpmadan iki mil ileri-

mizdeki savaş gemisine bakıyordu.

Günün ilk ışıklarıyla birlikte top atışları tekrar başladı. Kaptan'ın saldırısı yakındı. O karışıklıktan faydalanıp biz de denize atlayacaktık. Büyük salona geçtim. Doğan güneşin ilk ışıkları suyun üstünde türlü renk oyunları yapıyordu. Saat yediye doğru hızımız yavaşladı. Top sesleri ard arda duyulmaya başlamıştı. Ned Land'la Conseil'e:

-Dostlarım! Zaman geldi. Birbirimizin elini son bir kez sıkalım, helalleşerek Allah'a sığınalım.

Ned Land kararlı, Conseil sakin, ben ise sinirliydim. Yerimde duramıyordum. Merkez merdivenlerine gelmiş, tam dışarı çıkacaktık ki üst kapak hızla kapandı. Nautilus dalışa geçmişti.

Artık yapacak bir şey yoktu. Kaptan Nemo savaş gemi- sine en zayıf yerinden saldıracaktı. Odama çekilmiş, konuşmadan birbirimizin yüzüne bakıyorduk. Nautilus'un hızı hissedilir biçimde artmıştı. Toslamak için gerileyip, hız alan bir koça benziyordu. Ani bir çarpma sesi duyuldu. Çelik mahmuz savaş gemisinin gövdesini delerek içeri girmişti. Nautilus korkunç hızının da verdiği güçle iğnenin beze girişi gibi savaş gemisine girmişti. Sinirlerime hâkim olacak durumda değildim. Çılgın gibi büyük salona geçtim. Kaptan Nemo orada dimdik ayakta duruyordu. Açık pencereden büyük bir cismin derinlere doğru kaydığını gördüm. Nautilus'da, bu kanlı eğlenceyi kaçırmamak için onunla birlikte suya dalıyordu. Delinip parçalanan savaş gemisinin gövdesi hemen on metre ilerimde idi. Salonun camından güvertede hareket eden, çırpınan karartılar görünüyordu. Güverte sula-

rın saldırısına uğramış bir karınca yuvası gibiydi. Sanki bütün bedenim felce uğramıştı. Kımıldamadan pencerenin önünde çivilenip kalmıştım. Saçlarımın dimdik olduğunu hissediyordum. Koskoca gemi yavaş yavaş sulara gömülüyordu. Birden müthiş bir patlama oldu. Geminin içinde sıkışmış olan havanın etkisiyle ahşap bölümleri paramparça olmuş, suyun üstüne dağılmıştı. Çok geçmeden koca savaş gemisinden geriye birşey kalmamıştı.

Kaptan Nemo'ya döndüm. O hâlâ pencereden dışarıya bakıyordu. Bu adam bir insan kasabından başka bir şey değildi.

Her şey bittikten sonra, Kaptan Nemo dönüp odasına doğru yürüdü. Gözlerimle onu izliyordum. Duvarda asılı duran genç bir kadınla iki çocuğun fotoğrafına bir süre baktı, sonra ellerini fotoğrafa doğru uzattı ve hiçkırarak ağlamaya başladı.

Nautilus'un içinde ölüm sessizliği vardı. Bitkin bir halde odama gittim. Conseil ve Ned Land orada beni bekliyorlardı. Kaptan Nemo anlaşılması güç bir insandı. Çok acı çektiği belliydi ama her şeye rağmen bu şekilde hareket etmeye de hakkı yoktu. Tanık olduğum olay karşısında onu affedebilmem mümkün değildi.

Saat on bire doğru büyük salona geçtim. Hiç kimse yoktu. Haritada yapılan işaretlerden Manş Denizi'ne gittiğimizi anladım. Aynı hız ve yönde yolumuza devam edersek Kuzey Buz Denizi'ne ulaşabilirdik. Odama döndüm. Bir türlü uyuyamıyordum. O günkü olay gözlerimin önünden gitmiyordu.

On beş gündür sisler arasında kaçıp duruyorduk. Gece ile gündüzü birbirine karıştırmıştık. Kaptan Nemo ve yardımcısı da ortalıkta görünmüyordu. Harita üzerine de rotamız işaretlenmiyordu. Nerede olduğumuzu da kestiremez olmuştuk. Hangi tarihte olduğunu hatırlayamadığım bir günde yarı kapalı gözlerle uyurken Ned Land'ın üzerime eğildiğini gördüm. Kısık bir sesle:

-Kaçacağız dedi.

-Ne zaman? diye sordum.

-Bu gece.

-Peki şu anda neredeyiz?

-Sisler arasında yirmi mil ilerimizde bir kara parçası görünüyor.

-Tamam. Bu gece kaçalım. Ya kurtuluruz ya da denizde boğuluruz.

-Yirmi millik yol sandalla hiç de aşılmayacak bir mesafe değil. Kimse fark etmeden sandala bir miktar yiyecek de koydum.

Her şeyi göze almıştım. Ned Land'ın arkasından ben de dışarı çıktım. Havada fırtına belirtileri vardı. Büyük salona geçtim.

Kaptan Nemo ile karşılaşacak mıydım? Ona karşı duyduğum tiksintiyi saklayamıyordum.

Bu son gün bir türlü bitmek bilmiyordu. Bir ara Ned Land tekrar odama geldi.

-Saat onda hareket edeceğiz. Doğru sandala gelin.

-Biz sizi orada bekleyeceğiz, dedi.

Geminin rotasını tekrar gözden geçirmek istemişim. Salona gittim. Kuzey-Doğu'ya doğru yol alıyorduk. Bir saat kadar salonda oyalanıp odama döndüm. Kalın deniz elbiselerimi giyerek notlarımı topladım ve ceketimin içine iyice yerleştirdim. Kalbim şiddetli şiddetli çarpıyordu. Kaptan Nemo'yu merak ediyordum. Şu anda acaba ne yapıyordu? Kulağımı kapısına dayayarak dikkatle dinlemeye başladım. İçeriden ayak sesleri geliyordu. Bir ara içimden gidip kaptanın yüzüne nefretimi haykırmak istedim.

Bu, büyük bir delilik olurdu. Heyecanımı yatıştırmak için yatağıma uzandım. Nautilus'a geldiğimiz günden beri geçen olaylar birer birer gözlerimin önünde canlanıyordu. Saat dokuz buçuk olmuştu. Kararlaştırdığımız vakit yaklaşıyordu ve ben hiçbir şey düşünmek istemiyordum. İşte o anda bir org sesi duydum. Acı çeken bir ruhun üzüntüsünü anlatan nağmelerdi ortalığa yayılan.

Birden büyük bir korkuya kapıldım. Kaptan salona geçmişti ve benim yukarı çıkmak için o salondan geçmem gerekiyordu. Kararlaştırılan saat gittikçe yaklaşıyordu. Odamdan ayrılma vakti gelmişti artık. Kapımı yavaşça açtım. Kalbimin atışlarını durdurmak için her adımda duruyordum.

Nihayet salonun kapısına ulaşmıştım. Kapıyı açtım ve içeri girdim. Salon karanlıktı. Orgun sesi çok hafif işitiliyordu. Kaptan oradaydı ve varlığımın farkına bile varmamıştı. Gürültü çıkarmamaya, hiçbir eşyaya çarpmamaya dikkat ederek yürüdüm. Salondan tam çıkıyordum ki kaptanın ayağa kalktığını gördüm. Kollarını göğsüne

kavuşturmuş, bir hayalet gibi yürüyerek bana doğru geliyordu. Sessiz hıçkırıkların göğsünü şişirdiğini duyuyordum. Ağzından fısıltı halinde şu sesler dökülüyordu:

-Ah, Allah'ım!.. Yeter artık!.. Yeter!.. Paniğe kapılarak kütüphaneye girdim. Hızlı adımlarla merkez merdivene ulaşıp yukarı tırmanarak sandala ulaştım. Arkadaşlarım beni bekliyorlardı. Heyecanla:

-Çabuk hareket edelim... diye bağırdım.

-Ned Land cıvataları gevşetmeye başlamıştı. Geminin içinden bazı sesler geliyordu. Acaba kaçtığımızı anlamışlar mıydı? Ned Land elime bir bıçak sıkıştırarak kararlı bir sesle:

-Kanımızın son damlasına kadar çarpışacağız, dedi.

Kulağıma çarpan bağırılar gerçeği anlamama yardımcı olmuştu. Mürettebatın telaşı bizim kaçışımızla alakalı değildi. Korku içinde:

-Maelstrom!. Maelstrom!.. diye bağıryıyorlardı.

Maelstrom!.. Norveç'in en tehlikeli sahillerindeki burgacın adıydı. Nautilus bu burgaçtan kurtulabilecek miydi?

Ayın etkisiyle kabarıp önüne geçilmez bir kuvvetle Okyanus'a doğru akmaya başlayan akıntının meydana getirdiği bu burgaçtan bugüne kadar kurtulan görünmemiştir. Söylendiğine göre on beş kilometre uzaktaki gemiyi bile kendisine çekebilecek güçtedir.

Kaptan Nemo gibi bilgili birinin bu burgaca yakalanması aslında düşünülemezdi. Acaba Kaptan Nemo

Nautilus'u özellikle mi burgacın içine sürüklemişti? Bu sorunun cevabını hiçbir zaman öğrenemeyecektik.

Geminin geniş bir daire içinde sürekli döndüğünü hissediyorduk. Bu dönüş gittikçe hızlanıyor, gemi parçalanacakmış gibi sesler çıkarıyordu. Korkudan soğuk terler döküyorduk. Ned Land:

-Dayanmalıyız, civataları da tekrar sıkıştıralım. Nautilus'a bağlı kalırsak kurtulma umudumuz kaybolmaz.

Fakat bu sözleri tamamlamak fırsatı bulamadı. Sandal Nautilus'un gövdesinden ayrılmıştı. Bir sapan taşı gibi suyun yüzüne doğru fırlatıldık. Başım bir yerlere çarpmış kendimden geçmişim...

O gece geçen olayları, sandalın Maelstrom'un burgacından nasıl kurtulduğunu ve diğer olayların hiçbirini hatırlamıyorum. Kendime gelip gözlerimi açtığım zaman, bir balıkçı kulübesinde yatıyordum. Arkadaşlarım yanıbaşımıdaydı.

Bulduğumuz yere ancak iki ay arayla buharlı bir gemi geliyormuş, onu beklemek zorundaydık.

Bizi kulübelerine alan iyi insanlar arasında kaldığımız süre içerisinde, başımızdan geçen olayları bir düzene koyarak okuduğunuz şekle soktum. Gerçek olmayan, abartılmış hiçbir tarafı yoktur.

Yaklaşık on ayda yaptığımız bu yirmi bin fersahlık denizaltı yolculuğunu, çok yakın bir gelecekte insanların, Nautilus'tan daha gelişmiş gemilerle yapabileceklerine eminim.

Nautulus'un ne olduğunu, Kaptan Nemo'nun yaşıyıp- yaşamadığını ise bir türlü öğrenemedim. Fakat bildiğim tek şey var, o da denizlerin dibini dünyada yalnızca iki kişi araştırabilirdi: Kaptan Nemo ve Ben.

